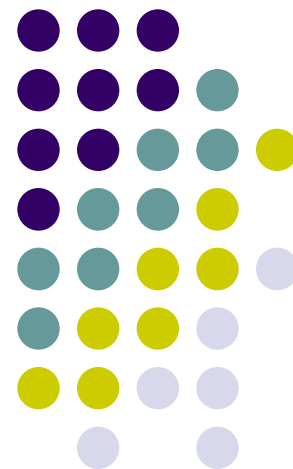

Informatyczne wspomaganie eksploatacji

Wykład 6

- struktura systemów wspomaganiania

Model warstwowy systemów

- Automatyka procesowa (warstwa danych)
- Warstwa sterowania
  - Układy regulacji podstawowe (Base Control)
  - Układy sterowania zaawansowanego (Advanced Control)
- Warstwa aplikacyjna
  - Integracja
  - Obliczenia
- Warstwa biznesowa
  - Aplikacje zarządzania przedsiębiorstwem
  - Sprzedaż (Rynek energii)

■ **PLANT MANAGEMENT ACTIVITY (PMA)**
 Operation management
 Performance management
 Condition monitoring
 Production management
 Environmental management

■ **INFORMATION MANAGEMENT ACTIVITY (IA)**
 Process Historian
 Alarm Historian
 User Tools

■ **OPERATIONS ACTIVITY (OA)**
 Operator Interface
 Alarm Processor
 Batch Client

■ **ADVANCED CONTROLS ACTIVITY (ACA)**

■ **CONTROLS ACTIVITY (CA)**

Controls
 Batch Server

■ **CONNECTIVITY ACTIVITY (XA)**
 Logic Interface
 OPC

■ **FIELD ACTIVITY (FA)**
 Rack I/O
 Embedded I/O
 Foundation Fieldbus
 Profibus
 HART

KNOWLEDGE MANAGEMENT ACTIVITY (KA)
 Production dia
 Process helps
 Loop descriptio

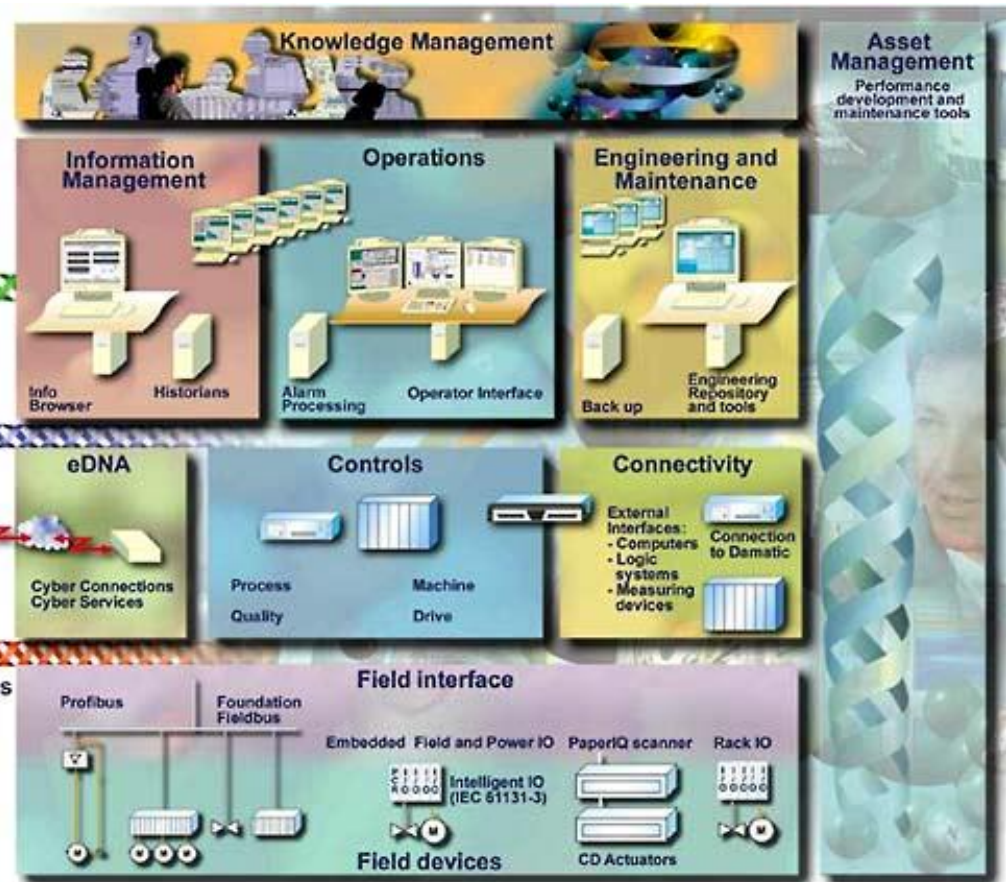
ENGINEERING AND MAINTENANCE ACTIVITY (EA)
 Engineering Repos
 Engineering Tools
 Batch Engineering
 Maintenance Tools

Office network

Control room net

Process net

Fieldbuses

Jak systemy DCS komunikują się ze światem zewnętrznym

- Komunikacja od dołu „pobieranie danych”
  - Sygnały prądowe (analogowe) 4-20 mA trasami kablowymi do modułów I/O
  - Nowoczesne protokoły (magistrale obiektowe) cyfrowe – Fieldbus, Profibus
  - Inne protokoły (połączenia szeregowo)
- Komunikacja do góry – „połączenie z systemami informatycznymi – MIS, LAN) – warstwa fizyczna Ethernet
  - Protokoły komunikacyjne danego producenta (API – application protocol interface)
  - Standardowe protokoły informatyczne
    - OLE
    - OPC
    - Biblioteki komunikacyjne
    - Zapytania bazodanowe SQL, ODBC
  - Protokoły specjalizowane (do specjalnych WAN)
    - ICCP (TASE 2)
    - DNP 3 (Harris)
    - XML z wykorzystaniem IPSec
- Komunikacja pozioma – „połączenie z innymi systemami)
  - Tzw. „hard wired” – sygnał prądowy do modułów i/O innego systemu
  - Połączenia szeregowo (MODBUS, DNP 3)
  - TCP /IP po Ethernetie

Protokoły / Komunikacja

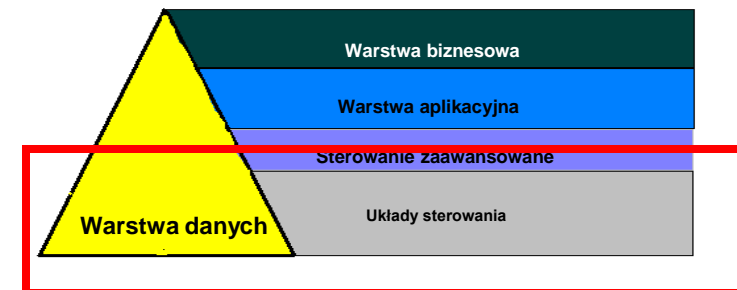

- **OLE**
  - Object Linking and Embedding – technika osadzania obiektów z różnych programów w jednym dokumencie (Microsoft)
- **OPC**
  - OLE for Process Control – standard programowy (biblioteki komunikacyjne w różnych systemach) dające możliwość wymiany informacji
- **ODBC**
  - Open DataBase Connectivity – „otwarte łącze danych” – biblioteka Microsoft dostępowa do baz danych
- **SQL**
  - Structured Query Language – standardowy język zapytań do baz danych (praktycznie wszystkich)
- **Specjalizowane dla energetyki (komunikacja z Centrum)**
- „historyczny” **UTJ** – jednokierunkowy polski protokół przesyłania sygnału z KDM do elektrowni (50-200 bodów)
- **ICCP (Tase 2)** – (Telecontrol Application Service Element no 2) – nowoczesny dwukierunkowy protokół (warstwa aplikacji 7 modelu OSI) – dla przesyłania informacji KDM (OSP – Operator Systemu Przesyłowego) – elektrownia i zwrótnie informacji o jego wykonaniu

Warstwa sterowania podstawowego – regulacje

- Regulator turbiny (regulacje – pętla zamknięta)
  - Obroty turbiny
  - Ciśnienie wysoko i średnioprężne
  - Ograniczenia ciśnienia (zasilania) w kole turbinowym
- Regulator turbiny (sterowanie i zabezpieczenia)
  - Zabezpieczenia (wytrząsk – obroty)
  - Ciśnienie w kondensatorze, odprowadzenie skroplin i pary z uszczelnień
- **Sekwencje rozruchowe**

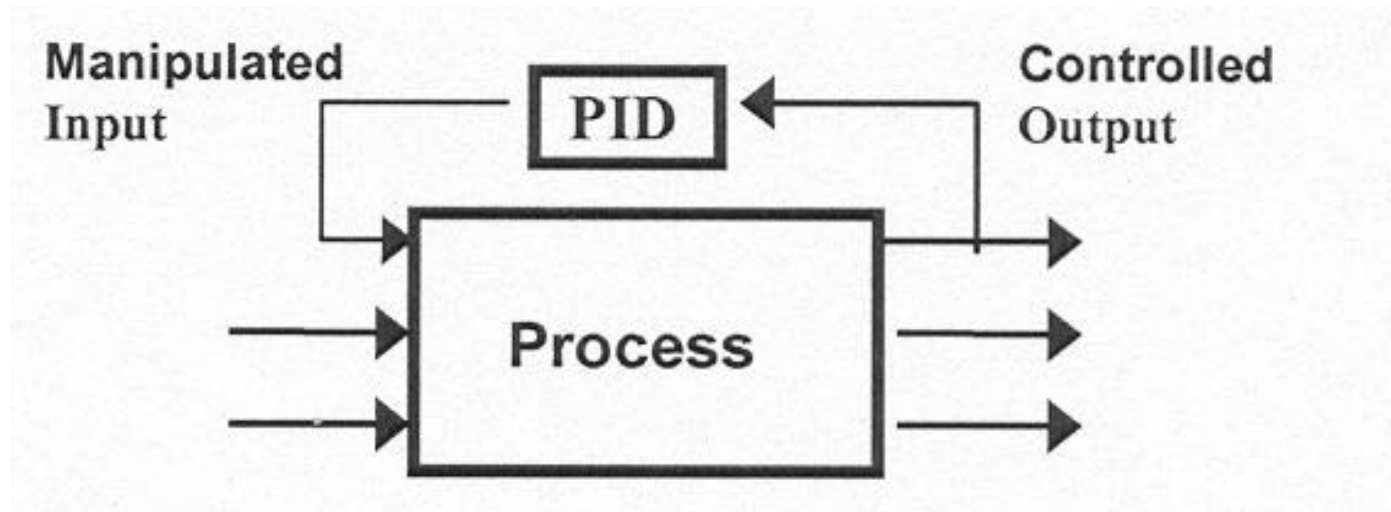
Układy regulacji podstawowej – cd.

- Obciążenie (paliwo (i układy młynowe), powietrze pierwotne, powietrze wtórne do palników)
- Paliwo (Boiler Fuel) (podajniki, układy młynowe, Burner Management System (BMS) – układ regulacji i sterowania palnikami)
- Spalanie (Boiler Air) (powietrze wtórne dodatkowe, ciśnienie w kotle, wentylatory powietrza i spalin)
- Temperatura (Boiler Temperature Control)
- Zasilanie (Boiler Feedwater Control)
- Urządzenia dodatkowe

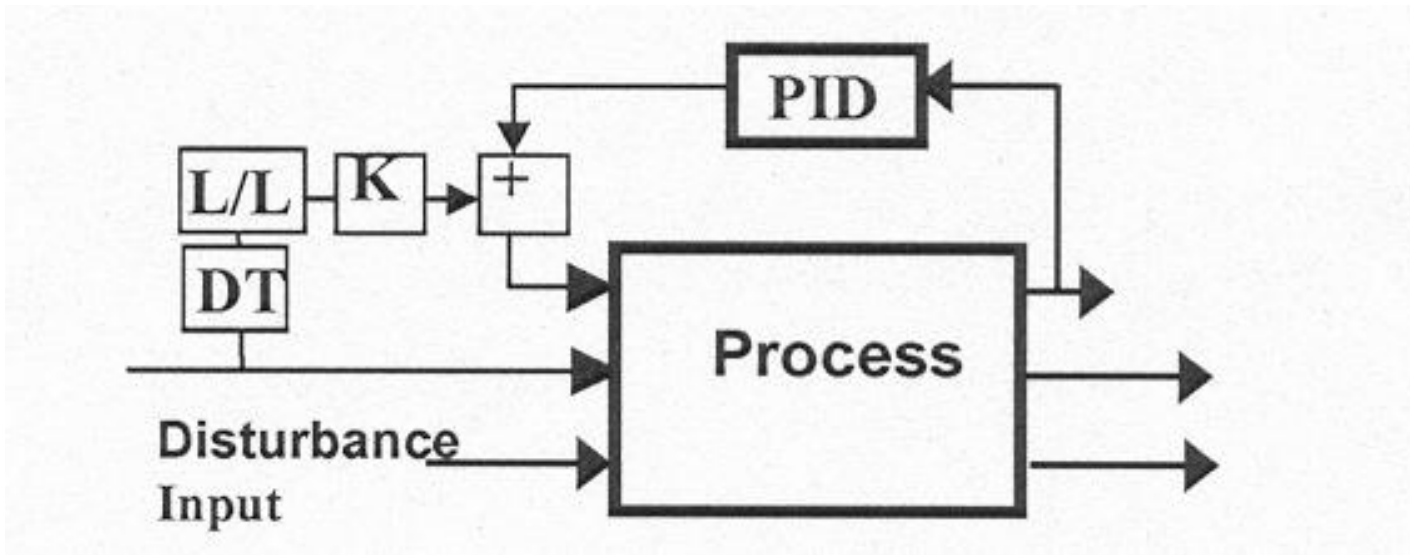
obciążenie	paliwo	powietrze	temperatura	zasilanie	p. kond.
turbina	młyny	wentylatory			woda uzup.
	palniki (BMS)	klapy			p.w.chł.

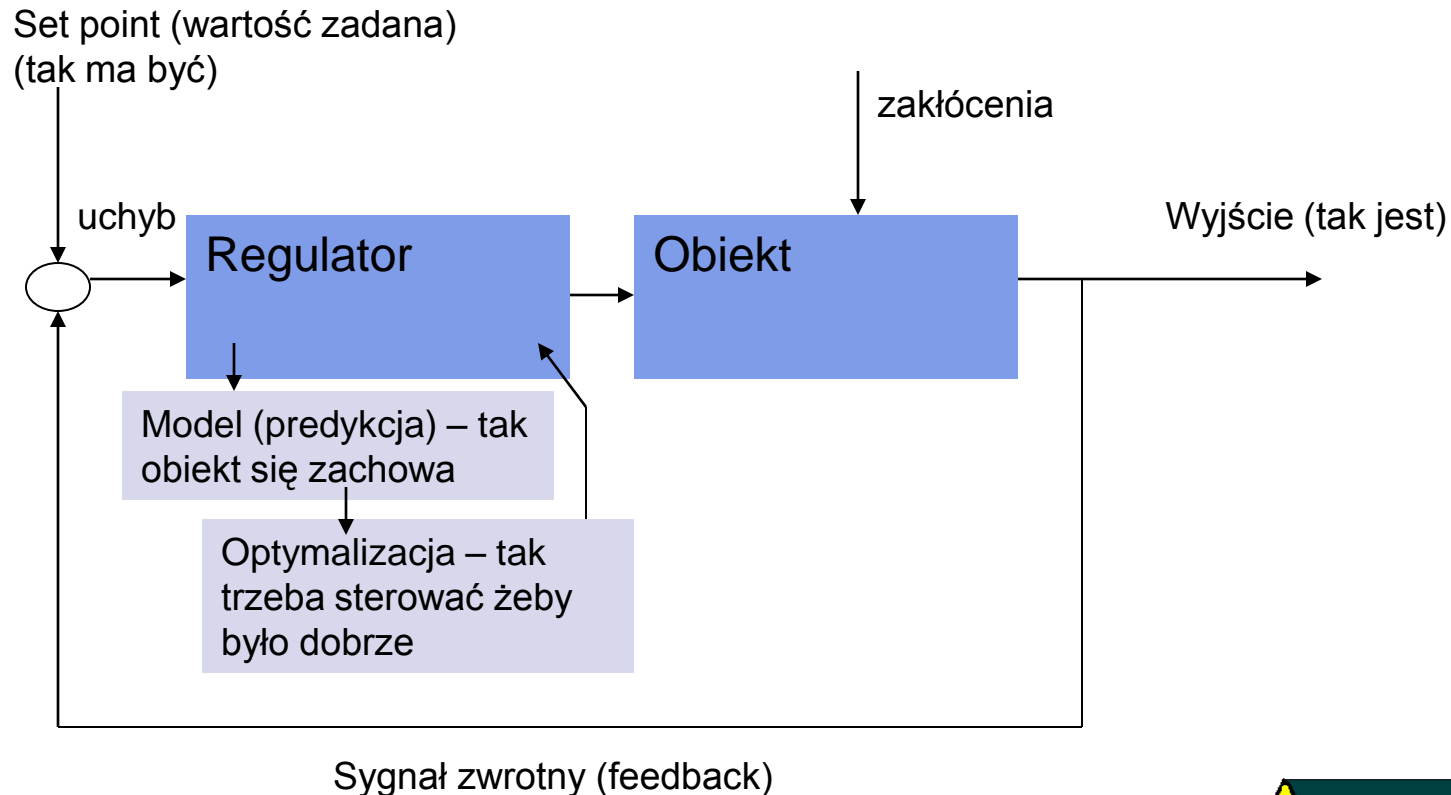
Feedback Control

Feed-forward Control

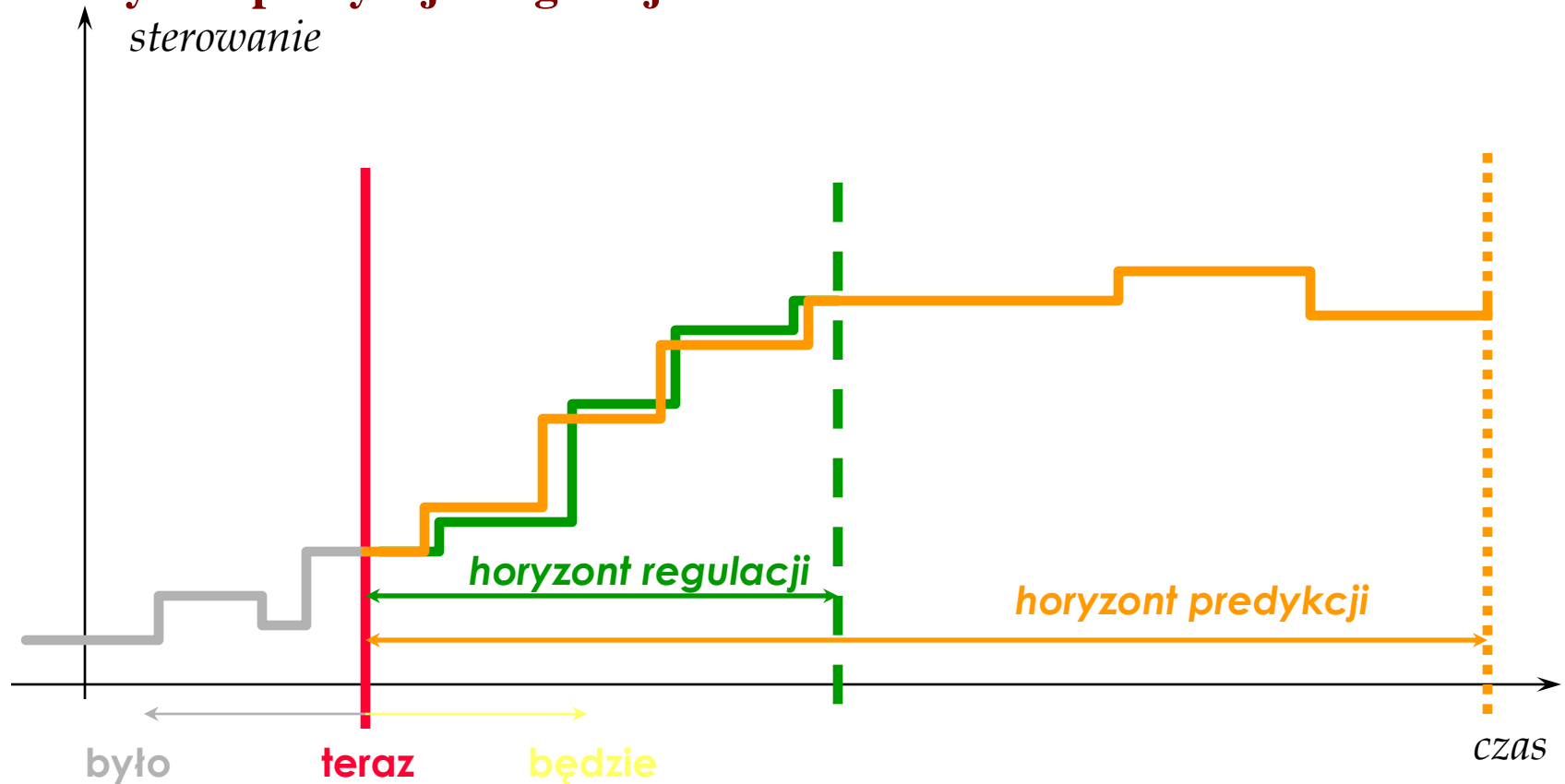
Automatyka zaawansowana

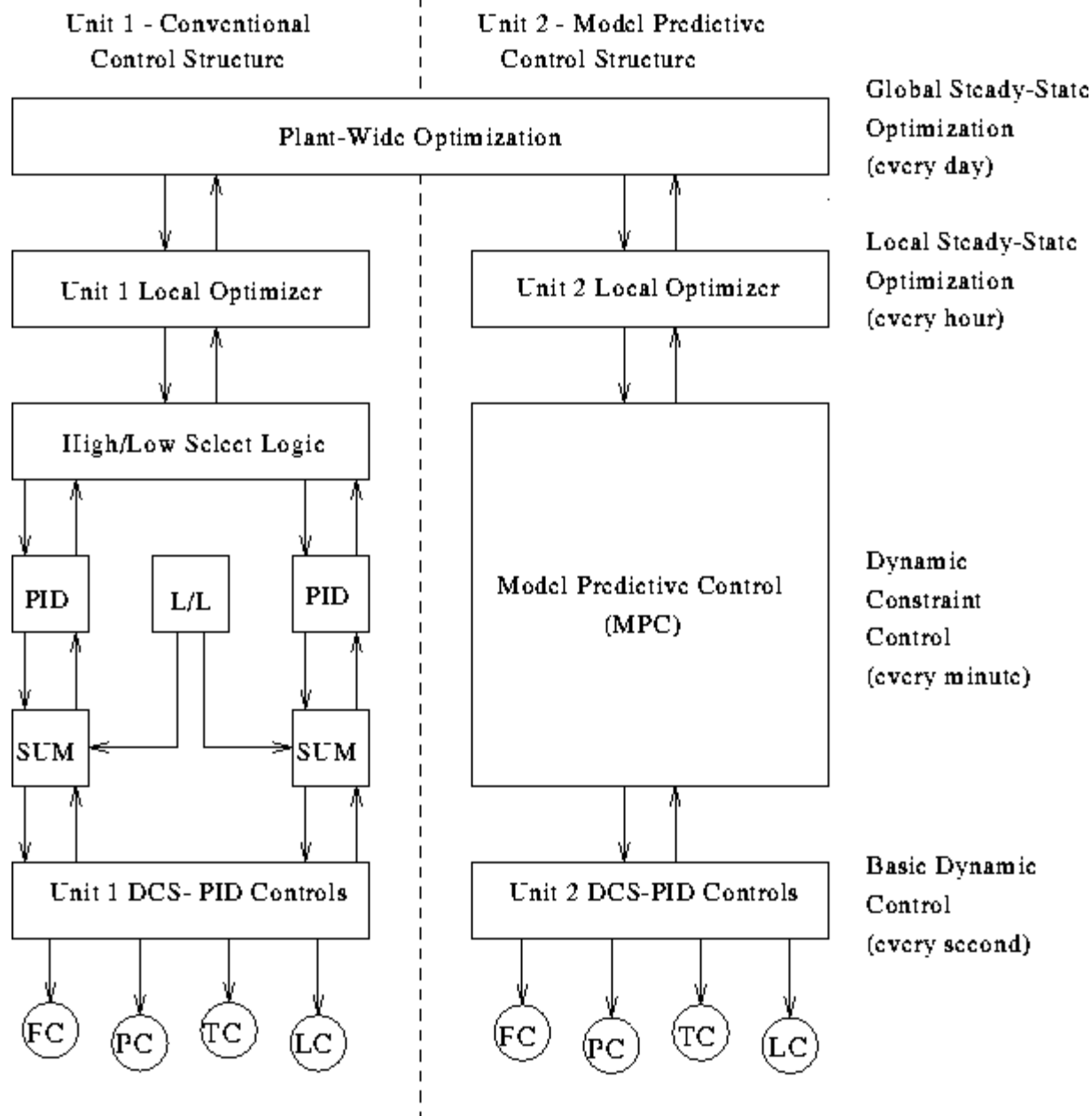
Regulacja predykcyjna - MPC

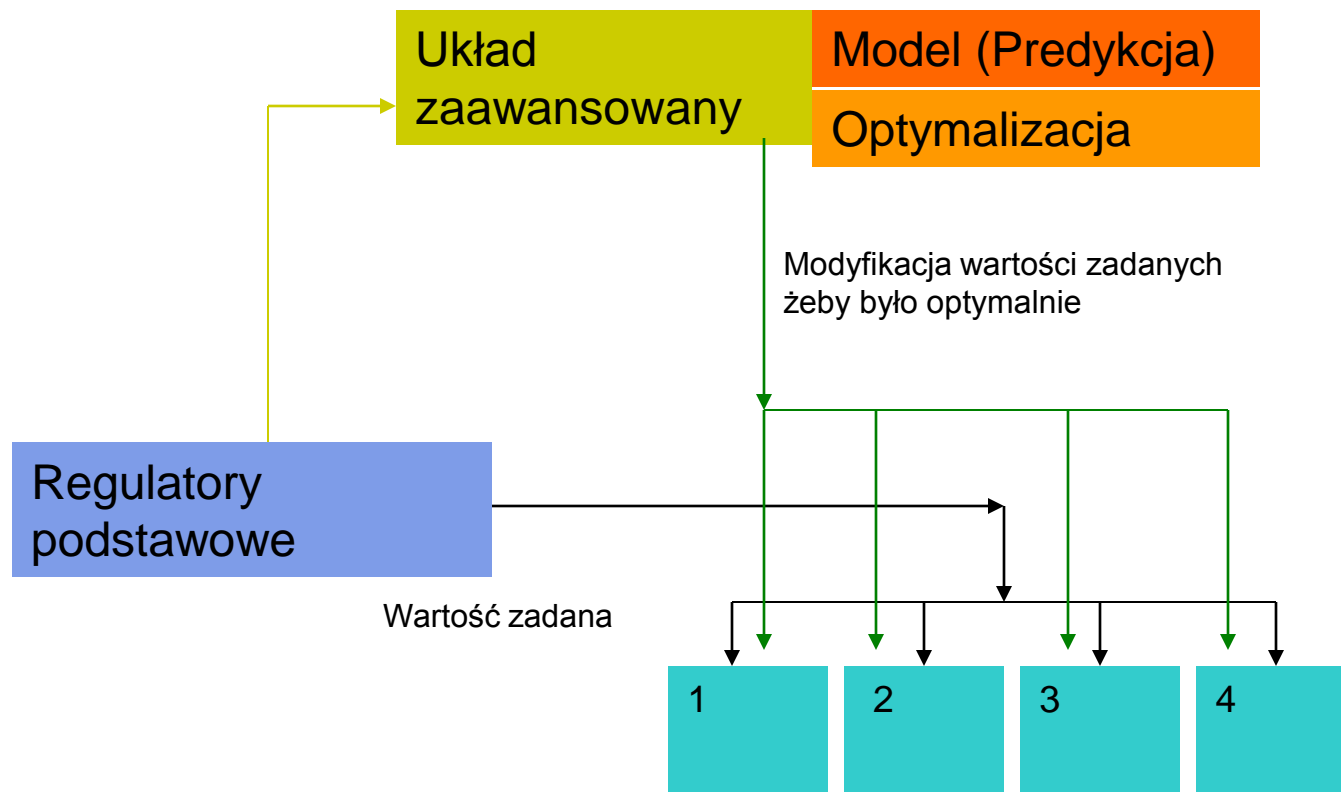
■ horyzont predykcji i regulacji

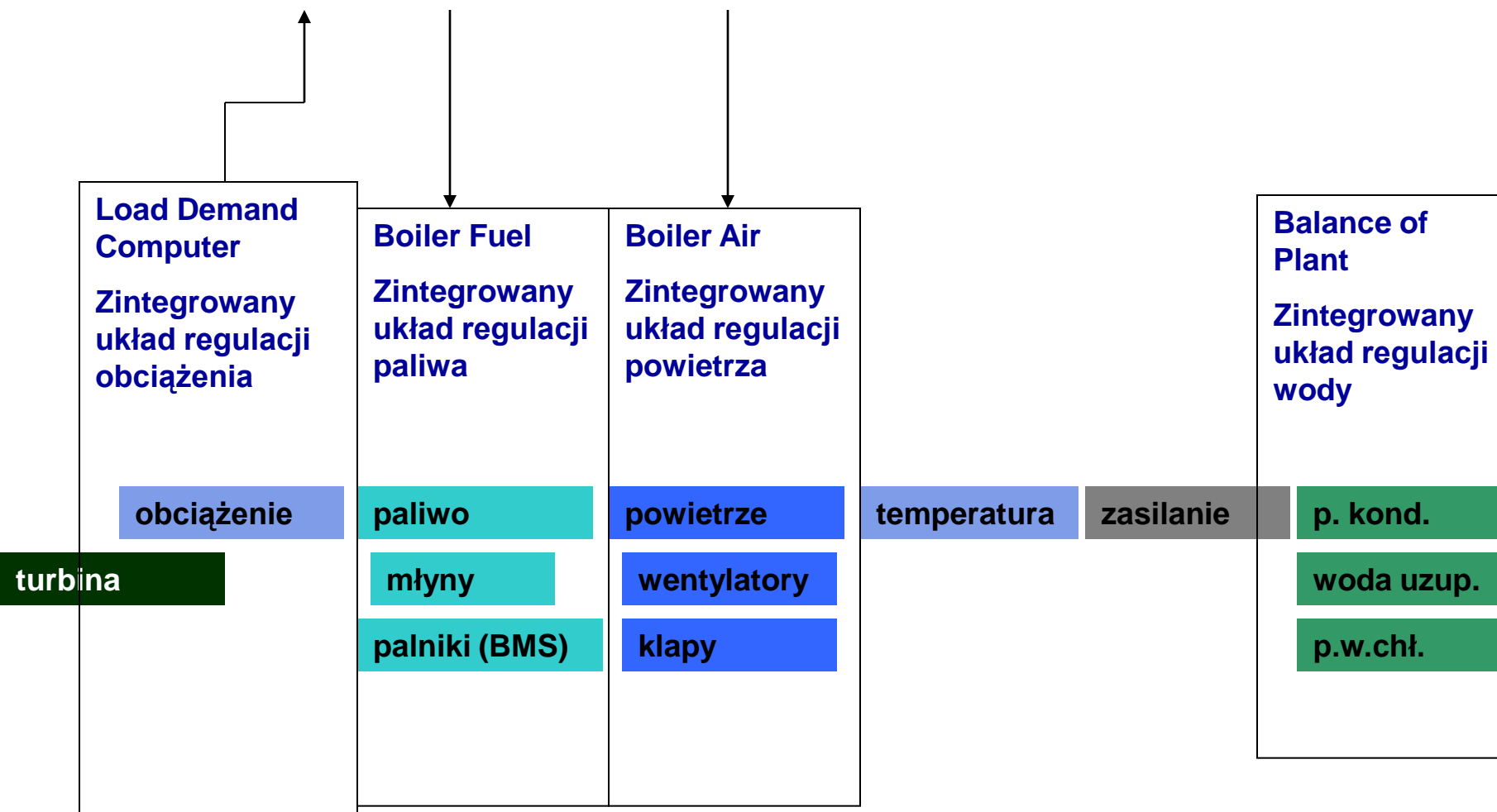

Warstwa automatyki zaawansowanej - generalnie

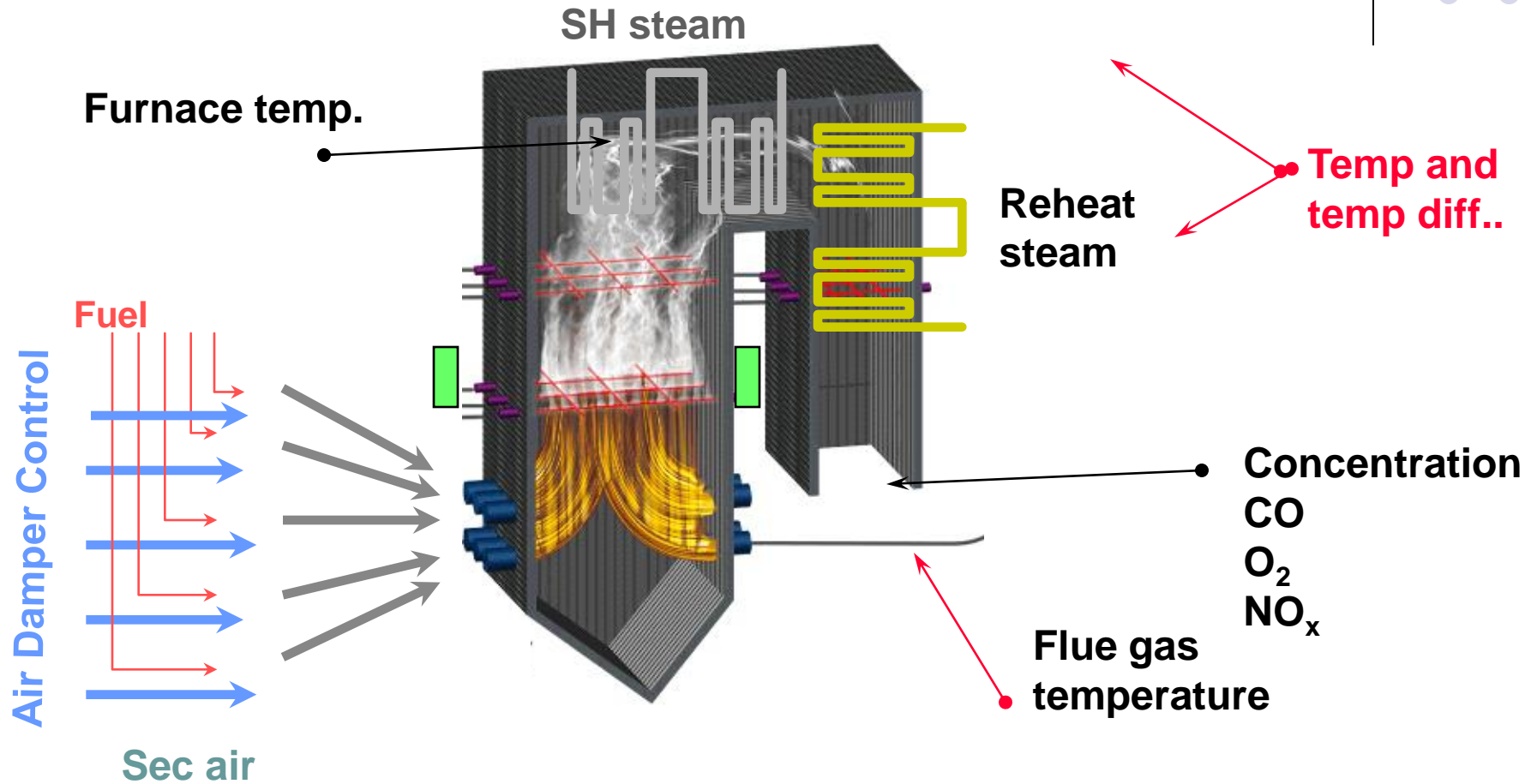

Układ optymalizacji automatyki zaawansowanej (optymalizacja spalania)

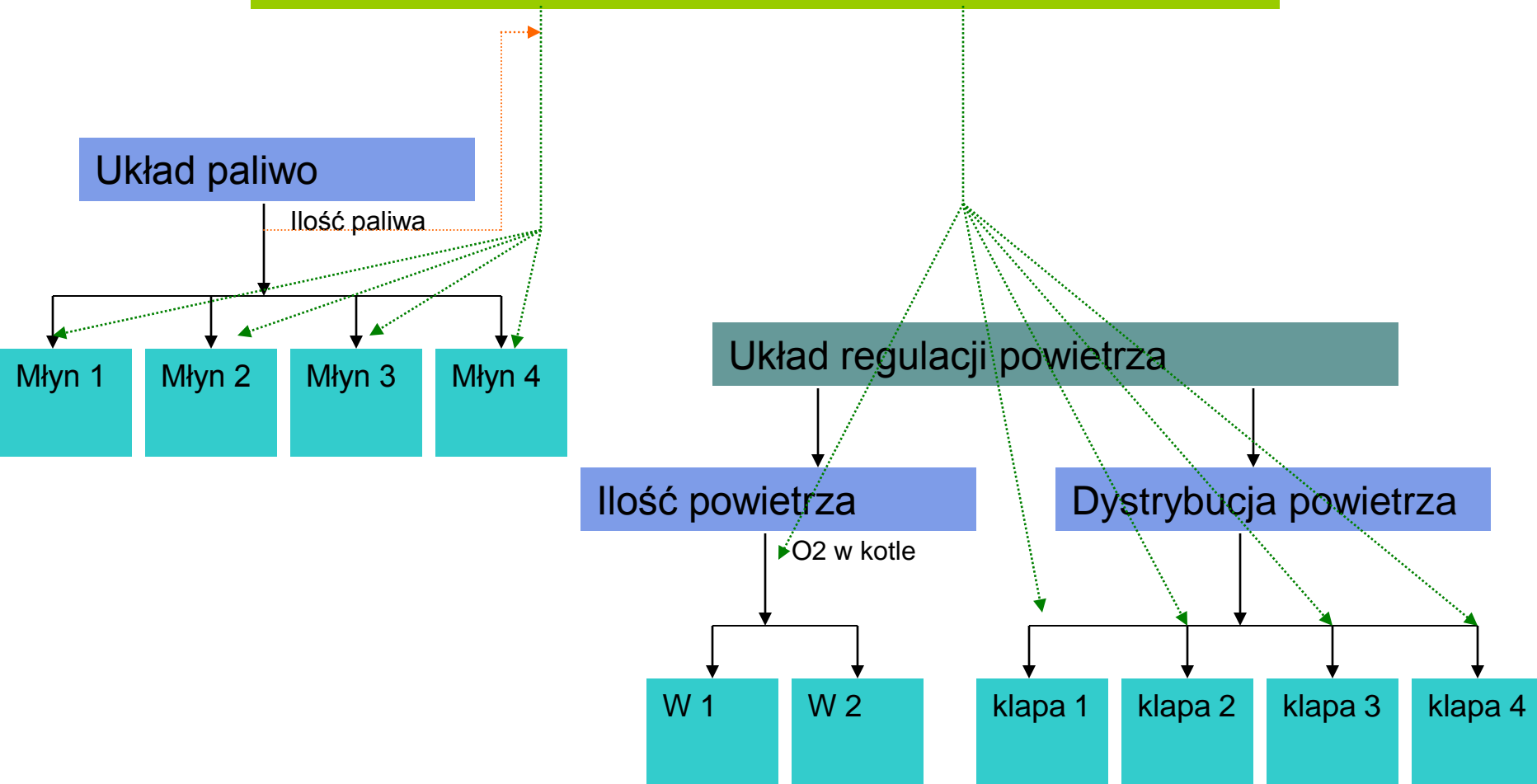

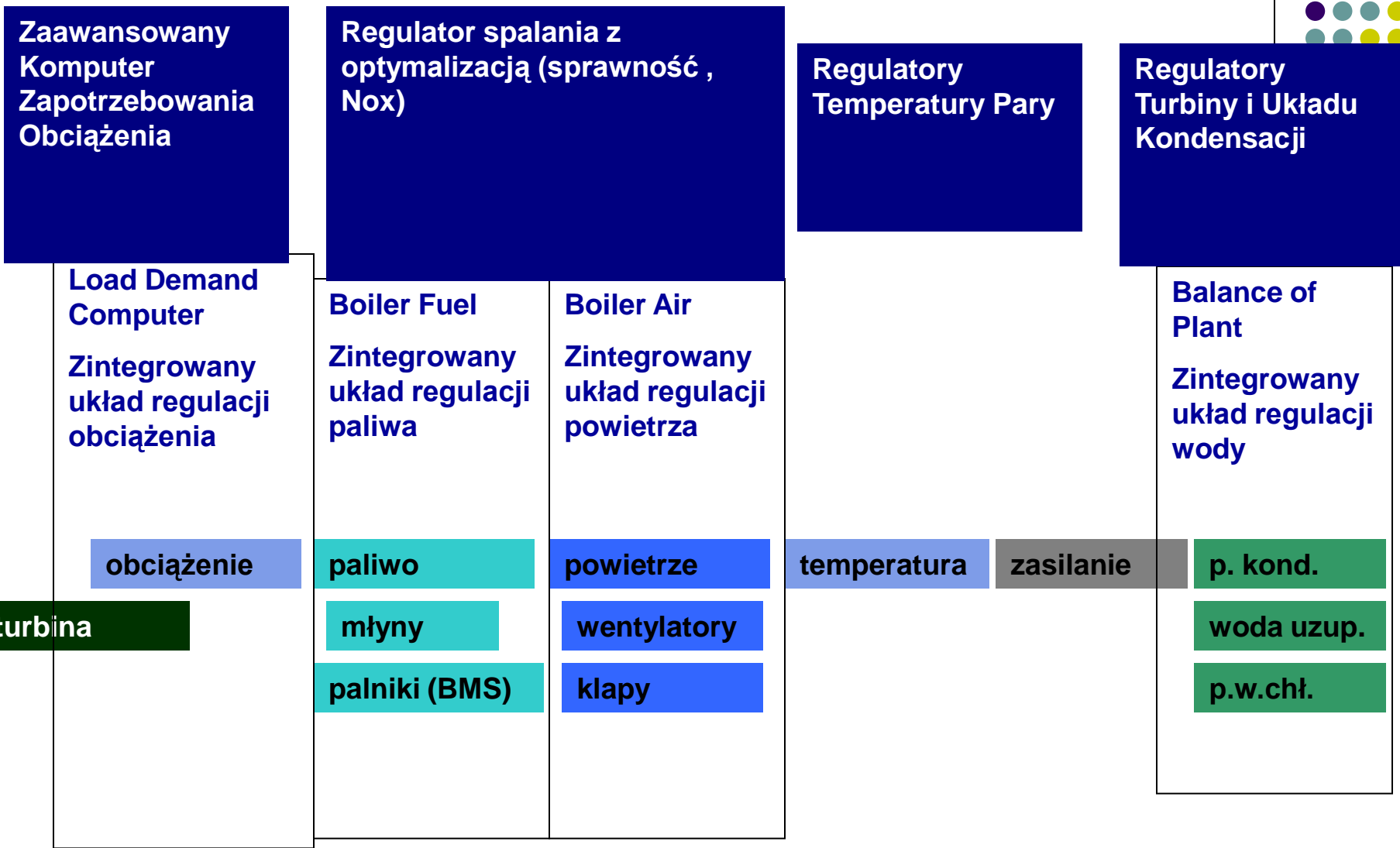

Power Plant Combustion - Boiler Optimization Key Variables

Układ optymalizacji automatyki zaawansowanej (optymalizacja spalania)

Obecne na rynku układy automatyki zaawansowanej

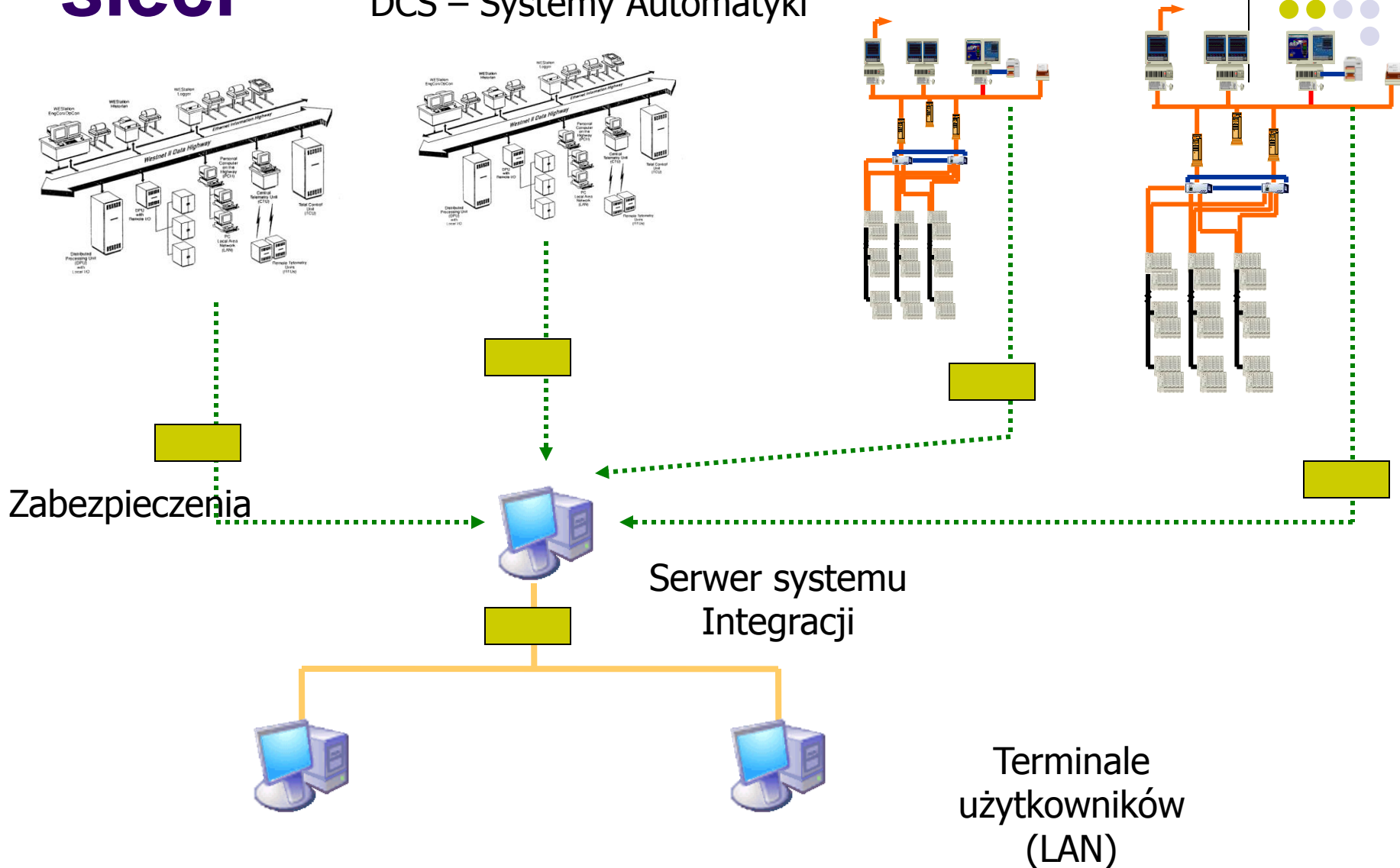

Warstwa aplikacyjna (obliczenia i integracja)

- Informacja „wyżej” niż bezpośredni operatorzy procesu
- Informacje na monitorach sieci LAN / WAN (również zdalny dostęp)
- Obliczenia
  - Wykorzystywane bezpośrednio przez operatorów (np. straty eksploatacji)
  - Inne działy (remontowy)

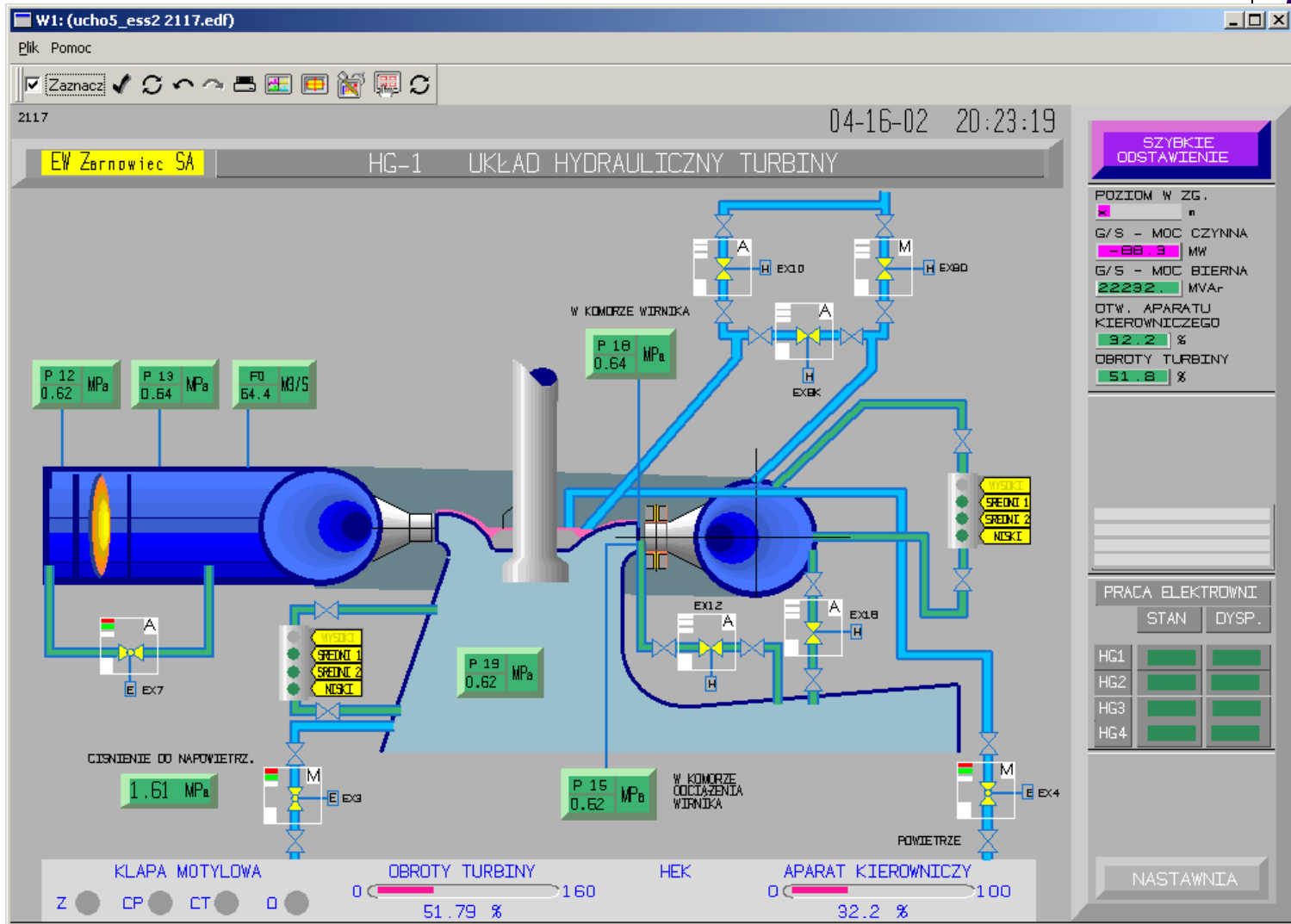
DCS – Systemy Automatyki

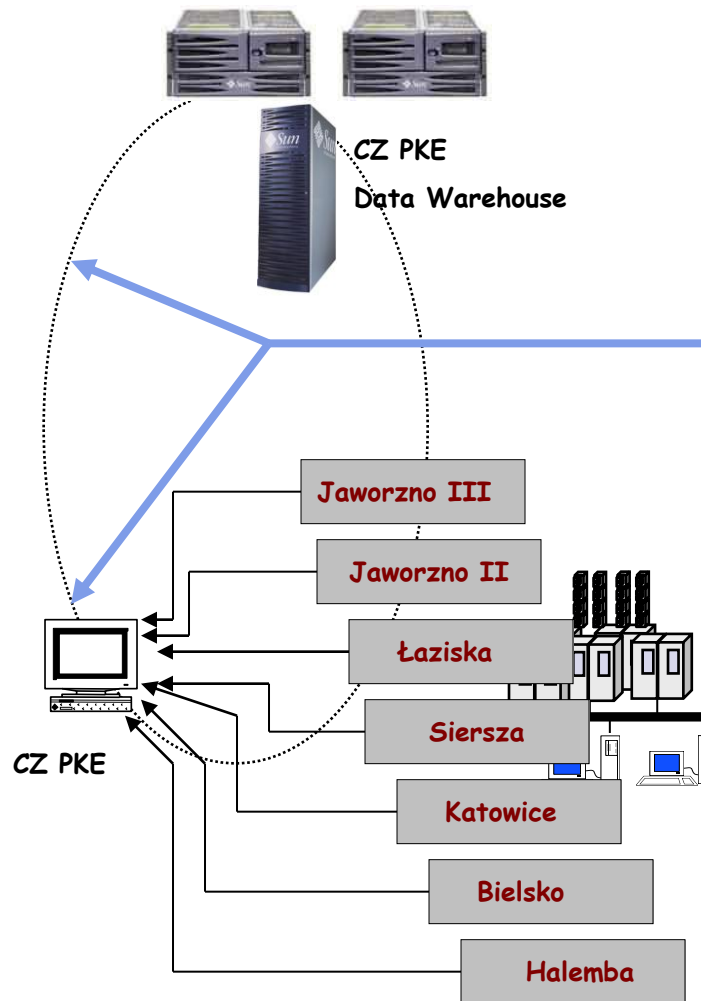
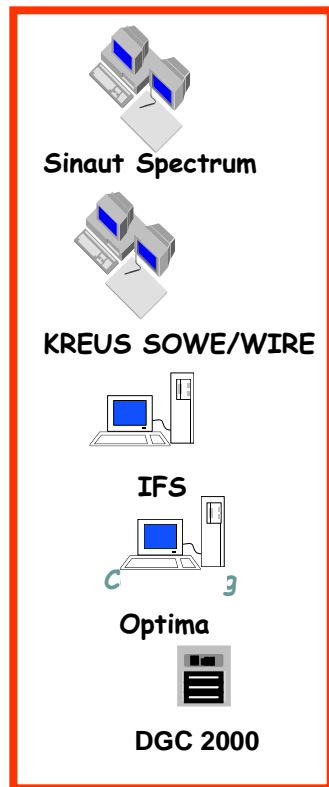
Integracja

- Zadania systemu ograniczone:
  - Wizualizacja
  - Archiwizacja (Plant Historian – Archiwa zakładowe)
  - Raportowanie
  - Przesyłanie alarmów
  - Brak możliwości sterowania i ingerencji w proces
- Cechy systemu
  - Duża ilość osób korzystających – do 200-300
  - Zwykle całodobowy podgląd procesu
  - Dane z całego zakładu (wielu systemów)
- Często wykorzystywany także jako serwer do obliczeń

Systemy dla Koncernów integracja i tzw. „Portale Energetyczne”

HURTOWNIA DANYCH

INTEGRACJA DANYCH

- Komunikacja z systemami źródła danych
- Ujednolicenie formularzy danych
- Wstępne przetwarzanie danych
- Standaryzacja procedur obliczeniowych

Internet jako obecny trend w integracji

- Procesy prezentowane w stronach webowych (język html)
- Dostęp z dowolnego komputera połączanego do Internetu
- Połączenia bezpieczne (VPN)

Funkcjonalność systemów integracji danych

- Baza danych (wiele DCS)
- Wizualizacja (z różnych bloków)
- Archiwizacja (krótko i długoterminowa)
- Trendy
- Raporty
- Alarmowanie
- Obliczenia

Producenci (integracja; energetyka)

- **PI Oils System – PI**
- **Intellution (Foxboro)**
- **Intouch Wonderware**
- .....

- ASIX (Astor)
- Wizkon
- ESS II (TT)
- TelSter
- WASCO
- .....

Typowe obliczenia

- Obliczenia eksploatacyjne (sprawność procesu)
- Bezpieczeństwo i diagnostyka
- Ochrona środowiska

Typowe obliczenia - eksploatacja

- Obliczenia eksploatacyjne (sprawność procesu) - TKE
  - Analiza eksploatacji – normalna praca
    - sprawność bloku (jednostkowe zużycie ciepła)
    - sprawność kotła i turbiny
    - urządzenia blokowe – wymienniki, pompy, itp.
    - Straty kontrolowane (mierzone) – metodyka TKE (Techniczno-Ekonomiczna Kontrola Eksploatacji)
  - Rozruch
    - Straty rozruchowe

TKE – Techniczno Ekonomiczna

Kontrola Eksploatacji

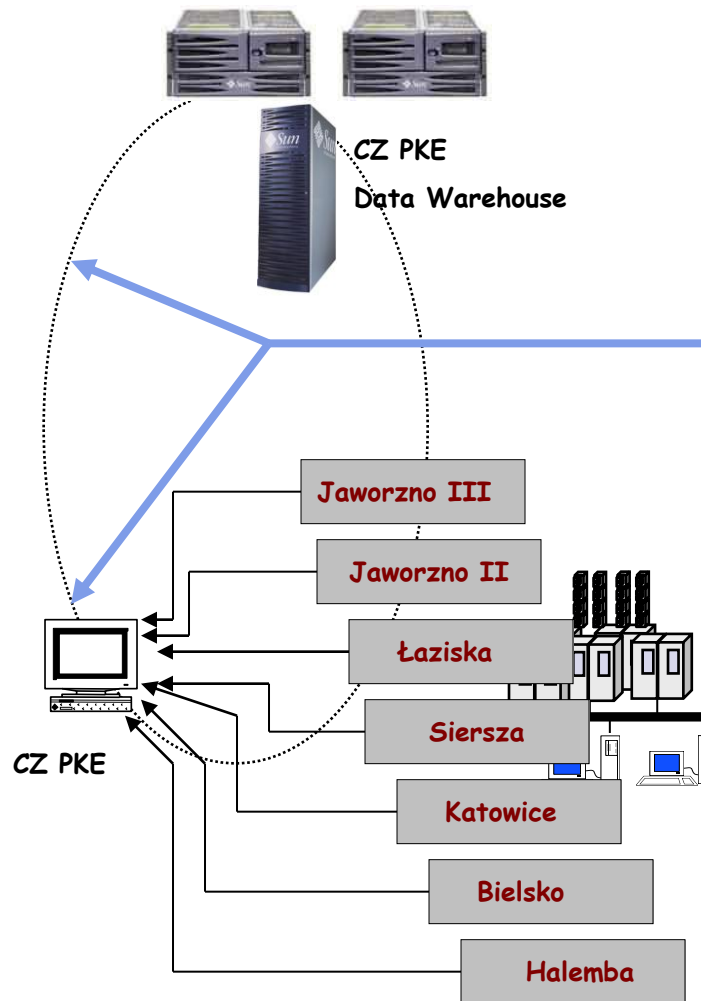
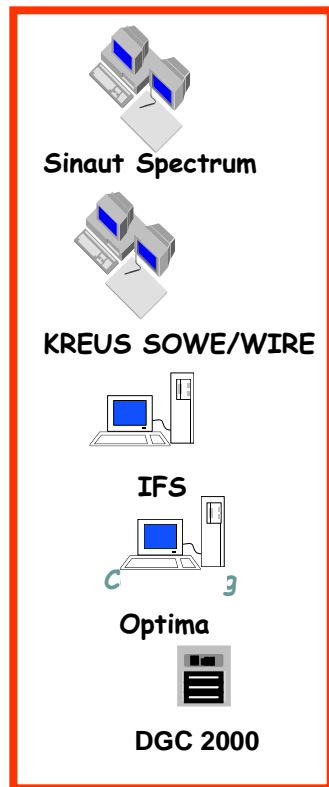
- Podstawowa kontrola eksploatacji bloku energetycznego
  - Pomiar on-line (na bieżąco) głównych parametrów eksploatacyjnych
    - Jednostkowe zużycie ciepła bloku = sprawność procesu = zużycie paliwa
    - Sprawność kotła
    - Sprawność turbozespołu
  - Kontrola operatorów – tzw. straty (odchyłki) mierzalne – różnica między nominalnym jednostkowym zużyciem ciepła (kosztem paliwa) a aktualnym obserwując odchylenia głównych parametrów procesu (ciśnienie , temperatura)

Systemy integracji danych

- Pobierają dane z DCS
- Składują w lokalnych bazach danych lub hurtowniach
- Zapewniają dostęp do danych przez inżynierów i personel elektrowni
  - Wizualizacja
  - Raporty
  - Trendy
- Obecnie jako portale korporacyjne
- Oprogramowanie
  - PI OSI Soft
  - ESS (TT)
  - Intouch, Wonderware (bardziej SCADA – wizualizacja i sterowanie)

Systemy dla Koncernów integracja i tzw. „Portale Energetyczne”

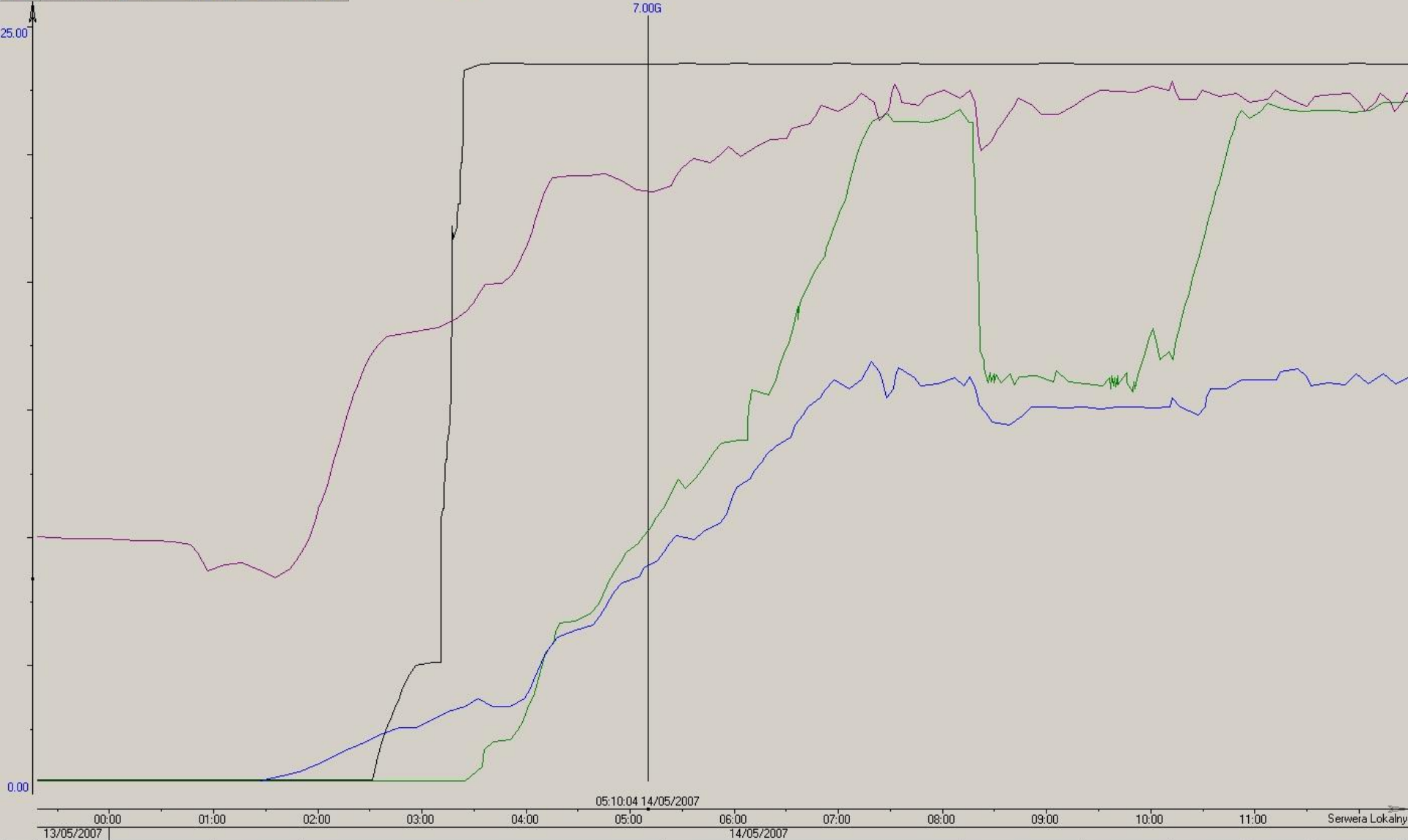

HURTOWNIA DANYCH

INTEGRACJA DANYCH

- Komunikacja z systemami źródła danych
- Ujednolicenie formularzy danych
- Wstępne przetwarzanie danych
- Standaryzacja procedur obliczeniowych

Nazwa	Źródło	Opis	IESS	Jednostka	Śr.	Max	Min	Wtór
09MKA10CE201_XQ50	LZAPMS	MOC CZYNNA BRUTTO NA GEN.	LZAB9T1 EPGEN ONLA	MW	98.98G	222.05	0.00	81.49G
09MAA10CS001_XQ50	LZAPMS	OBROTY TURBINY	LZAB9T1 QNTRB ONLA	obr/min	2120.40G	3001.95	1.95	2998.05G
09LBA10CT011_XQ50	LZAPMS	TEMP. PARY ŚW. DO TURB. POMIAR1	LZAB9T1 TTPP1 ONLA	°C	421.61G	548.73	159.08	462.22G
09LBA10CP004_XQ50	LZAPMS	CIŚN. PARY ŚW. DO TURBINY-POM.1	LZAB9T1 PPPWP1 ONLA	MPa	7.38G	13.68	-0.11	7.00G

Systemy Obliczeniowe

- Obliczenia eksploatacyjne
  - Metoda TKE
  - Sprawność kotła i turbiny

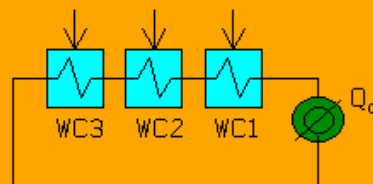
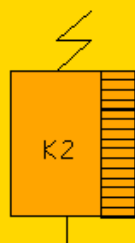
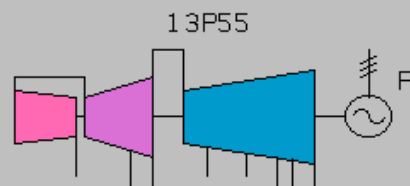
18/MAY/00

GOSPODARKA SKOJARZONA

11:16:47

MENU

MOC ELEKTRYCZNA BRUTTO	47,5	MW
MOC ELEKTRYCZNA NETTO	42,6	MW

MOC CIEPLOWNICZA Q_c	340,3	GJ/h

ZUZYCIE ENERGII CHEMICZNEJ PALIWA NA PRODUKCJE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

	MET.FIZ		MET.E.Z.	
ZUZ.PALIWA	8,5	t/h	22,0	t/h
	33,5	%	87,0	%
ZUZ.JEDN.PAL.	178	g/kWh	462	g/kWh
WSK.ZUZ.EN. CHEM.PAL.	3733	kJ/kWh	9703	kJ/kWh

ZUZYCIE ENERGII CHEMICZNEJ PALIWA NA PRODUKCJE CIEPŁA

	MET.FIZ		MET.E.Z.	
ZUZ.PALIWA	16,8	t/h	3,3	t/h
	66,5	%	13,0	%
ZUZ.JEDN.PAL.	49,4	kg/GJ	9,64	kg/GJ
WSK.ZUZ.EN. CHEM.PAL.	1,037	GJ/GJ	0,203	GJ/GJ

PALIWO DO KOTŁA	25,3	t/h
EN.CHEM.PALIWA	147,4	MJ/s
CIEPŁO GEN.W KOTŁE	136,8	MW

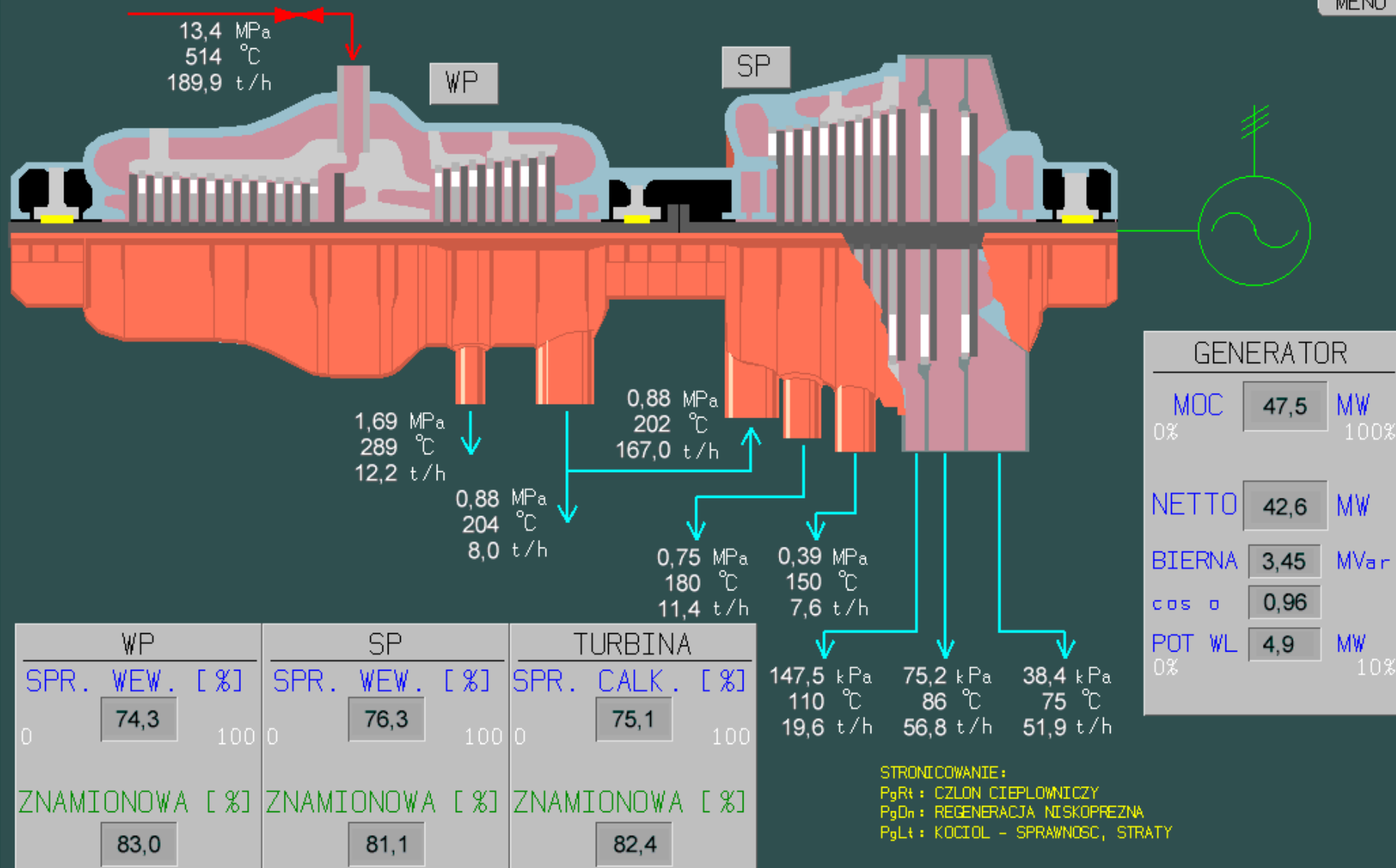
STRONICOWANIE:
PgRt : RAPORT PRACY BLOKU

18/MAY/00

TURBINA - EKSPLOATACJA

10:51:35

MENU

6003

18/MAY/00

KOCIOŁ - SPRAWNOSC, STRATY

11:49:12

MENU

MOC

MOC ELEKTRYCZNA
BLOKU

47,5 MW

MOC CIEPLOWNICZA
BLOKU

340,3 GJ/h

CIEPŁO GENEROWANE
W KOTLE

136,8 MW

PALIWO

WEGIEL: 58,94 %

WODOR: 3,95 %

TLEN: 9,51 %

AZOT: 2,00 %

SIARKA: 0,60 %

WILGOC: 10,00 %

POPIOL: 15,00 %

W. OP. 23000 kJ/kg

CZĘŚCI PALNE

ZUZEL: 2,8 %

LOT. P.: 3,8 %

STRONICOWANIE:

PgUp: MENU

PgRt: TURBINA - EKSPLOATACJA

PgDn: REGENERACJA WYSOKOPREZNA

PgLt: KOCIOŁ - PODGRZEWACZE POWIETRZA

PARA SWIEZA

PRZEPŁYW: 189,9 T/h

TEMP.: 514 °C

CISN.: 13,4 MPa

WODA ZASILAJACA

PRZEPŁYW: 188,1 T/h

TEMP.: 207 °C

CISN.: 16,1 MPa

TLEN: 5,1 %

CO: 0,01 %

SPALINY

TEMP.: 164 °C

TLEN: 5,15 %

TEMP. OTOCZENIA: 18 °C

CISN. BAROMETRYCZNE: 101 kPa

SPRAWNOSC [%]

-5.00 5.00

BIEZACA: 92,0

PROJEKTOWANA: 90,5

ODCHYLKA: 1,5

STRATY [%]

0 10

1. WYLOTOWA 6,60

2. CO 0,01

3. NIEC. SPAL. 0,75

ZUZEL 0,09

LOTNY P. 0,67

4. POPIOL FIZ. 0,11

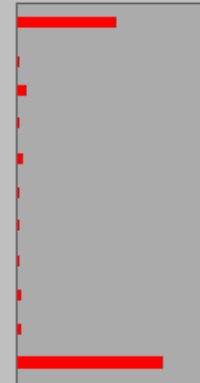
ZUZEL 0,05

LOTNY P. 0,06

5. OTOCZENIA 0,32

6. NIEMIERZ. 0,25

RAZEM 8,02

6001

TKE – jak policzyć zużycie paliwa i koszty na bieżąco ?

- Pomiar ilości paliwa
  - Niedokładny w kotłach węglowych (pomiar obrotów podajników, ostatnio wprowadzane wagi węglowe)
  - W praktyce określany metodą pośrednią – wyliczenie sprawności wytwarzania i „do tyłu” zużytego węgla
- Droga do obliczenia sprawności (jednostkowego zużycia paliwa i problemy)
  - Jednostkowe zużycie ciepła bloku = $f(\eta_k * \eta_r * \eta_t * \eta_g)$
  - Sprawność kotła – metoda pośrednia (strat) $\eta_k = 100 - S$
    - Strata wylotowa (kominowa) dominująca (5-10 %) – krytyczna rola pomiaru tlenu
    - Problem pomiarów analitycznych węgla – skład, wartość opałowa oraz części palnych w odpadach (żużel, lotny popiół)
  - Sprawność turbozespołu
    - Bilans turbozespołu (na podstawie aktualnych pomiarów) – krytyczna rola pomiaru przepływu pary
    - Tzw. „krzywe korekcyjne” – korygowanie parametrów na podstawie danych producenta (czasami dane sprzed 20 lat)

Select ☒

Switch

Page ▾

Zoom ▾

Poke ▾

Recall ▾

08/30/95

ZUZ. CIEPLA KONTR. STRATY 13501
BLOK 3

STRONA 1

12:58:14

MENU

PARAMETR

JED. ZNAM

AKT.

ODCH
kJ/
kWhKOSZT
zł/h

KOSZT - zł/h

+500 STRATA ZYSK -500

1. TEMP P. SWIE.	°C	535	529	59	42.8	
2. TEMP P. WT.	°C	535	526	89	64.5	
3. CISN. P. SWIE.	MPa	12.75	13.10	-284	-206	
4. SPADEK CIS PRZ.	MPa	0.25	0.36	52	37.5	
5. TEMP. WODY ZAS.	°C	241	234	102	74.4	
6. WTRYSK WP	T/h	0.0	0.0	0	0.00	
7. WTRYSK SP	T/h	0.0	0.0	0	0.00	
8. TEMP. SPALIN WYL	°C	154	133.0	-137	-99	
9. O2 ZA LUVU	%	6.10	4.31	-95	-69	

RAZEM KONTROLOWANE STRATY

-79

-57.5

+2000 -2000

JEDN. ZUZ. CIEPLA [kJ/kWh]

BRUTTO

NETTO

+1000

ODCHYLKA

-1000

9597

OBCIAZENIE 87.2 %

MOC BLOKU

205

MW

SPR. KOTLA

91.2

%

-3% 0% +3%

ZNAM 89.8 %

WARTOSC OCZEKIWANA

[kJ/kWh]

975.4

KOSZT PRODUKCJI ENERGII

[zł/MWh]

34.10

JEDN. ZUZ. PALIWA UMOWNEGO BRUTTO [g/kWh]

309.46

PgDn - STRATY KONT. 2, PgLt - KOCIOŁ SPRAW. STRATY, PgUp - MENU

TKE – kontrola operatorów straty (odchyłki) ?

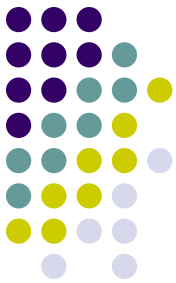
- Kontrola operatorów
  - Utrzymywanie wielkości nominalnych (optymalnych)
    - W wysoko zautomatyzowanych blokach energetycznych powinno to odbywać się automatycznie (ideał) (na razie faza przejściowa). Programy optymalizacyjne wyręczają operatora w automatycznym działaniu w kierunku jak najwyższej osiągniętej sprawności
    - Jeśli blok jest dobrze zautomatyzowany to niedotrzymanie parametrów wynika z przyczyn konstrukcyjnych
    - W praktyce wciąż duże różnice między „dobrze” a „źle” prowadzony blok
  - Monitorowanie odchyłek, podgląd procesu (w całej elektrowni), zliczanie wyłączeń – naturalnie poprawia eksploatację 0.5 – 1 %
- Odchyłki mierzalne problemy
  - Wielkości nominalne
    - Czasami niedotrzymanie spowodowane parametrami konstrukcyjnymi
    - W zależności od rodzaju paliwa różne warunki spalania
    - Niektóre parametry zależne od war. pogodowych (ciśnienie kondensator)
  - Krzywe korekcyjne – stare dane dla zmodernizowanych elektrowni

Oprogramowanie aplikacyjne (optymalizacja)

- **Optymalizacja spalania w kotle**
  - Układy automatyki zaawansowanej (MPC)
  - Obniżenie NOx, podwyższenie sprawności poprzez optymalną dystrybucję powietrza w kotle
- **Optymalizacja (poprawa) regulacji temperatury pary**
  - Nowoczesne struktury regulacji
  - Lepsza jakość regulacji, zmniejszenie przeregulowań podczas zakłóceń (np. przełączanie zespołów młynowych)
- **Optymalizacja układów zdmuchiwalczy sadzy (sootblowers)**
  - Włączanie zdmuchiwalczy wg optymalnego programu
- **Optymalny rozdział obciążeń na bloki energetyczne (zespoły kolektorowe, elektrownia) (Economic Dispatch)**
  - Optymalizacja statyczna
  - Ograniczenia w warunkach polskich z uwagi na zasady rynku energii i sterowania z OSP

W3

Select

Control

Page

Zoom

Poke

Recall

1/4

Help

MAIN MENU

LDC

CONDENS SYSTEM

FEEDWTR SYSTEM

BOILER SYSTEM

AIR/GAS SYSTEM

FUEL SYSTEM

TURB/GEN SYSTEM

BOILER STARTUP

SH SPRAYS

RH SPRAYS BUR. TILTS

AUX. STEAM SYSTEM

BLR. CIRC PUMPS

DIAG #13404

UNIT 2 - SOOTBLOWERS

W3

toggle

Page

MASTER SEQ SELECTION & STATUS

PRIORITY SEQUENCE		STATUS	NO. STEPS
No .01		IDLE	12
No .02		IDLE	12
No .03	START	IDLE	24
No .04	ABORT	IDLE	24
No .05		IDLE	08
No .06		IDLE	08
No .07	HOLD	IDLE	04
No .08	RELEASE	IDLE	01
No .09		IDLE	01
No .10		IDLE	01
No .11	AUTO ENABLE	IDLE	01
No .12	AUTO DISABLE	IDLE	12
No .13		IDLE	12
No .14		IDLE	08

SELECT SEQ

ACTUAL

1-14

ELAPSE TIME TUNING

IDLE

ECONOMIZER

4

IR

FLUE GAS

2

ECONOMIZER

3

FLUE GAS

1

COLD AIR

AIR HEATER

19

17

13

9

5

3

1

REAR WALL

60

59

58

57

56

55

54

53

52

51

50

49

48

47

46

45

44

43

42

41

40

39

38

37

36

35

34

33

32

31

30

29

28

27

26

25

24

23

22

21

20

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

NORTH SIDE WALL

52

51

50

49

48

47

46

45

44

43

42

41

40

39

38

37

36

35

34

33

32

31

30

29

28

27

26

25

24

23

22

21

20

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

FURNACE

52

51

50

49

48

47

46

45

44

43

42

41

40

39

38

37

36

35

34

33

32

31

30

29

28

27

26

25

24

23

22

21

20

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

IR MOTOR

5

0

0.03AMPS

STEAM PRESS

1000

100 PSIG

STEAM FLOW

25

0.006KPPH

MASTER SEQUENCE MODE

SINGLE

CONTINUOUS

PRIORITY

ADVISORY

MASTER SEL SEQUENCE

SEQUENCE INFO

PERMISSIVES

SH TEMP S

0.0°F

500.0°F

N RH TEMP S

0.0°F

0.0°F

WATERWALL TEMP

300.9 DEG F

OPACITY

0.0 PCT

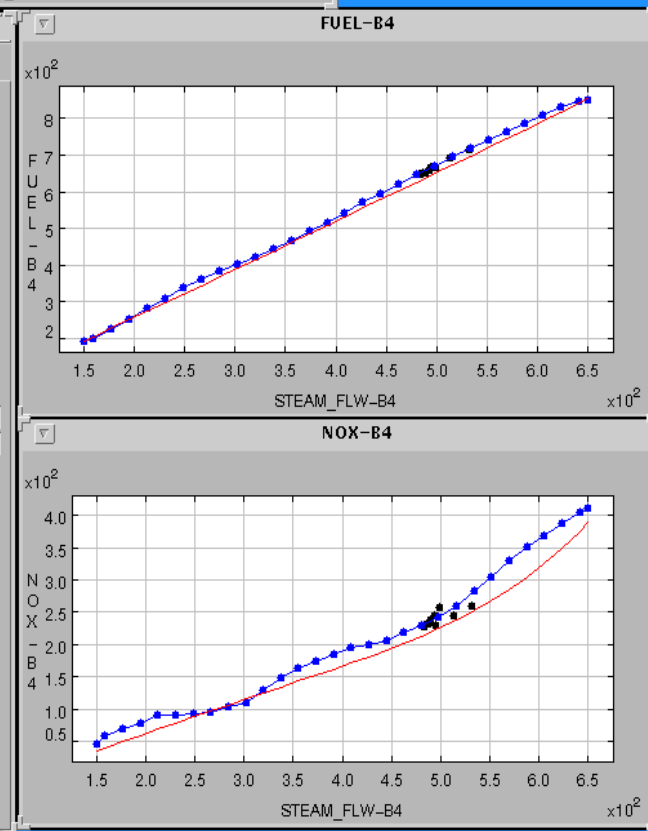
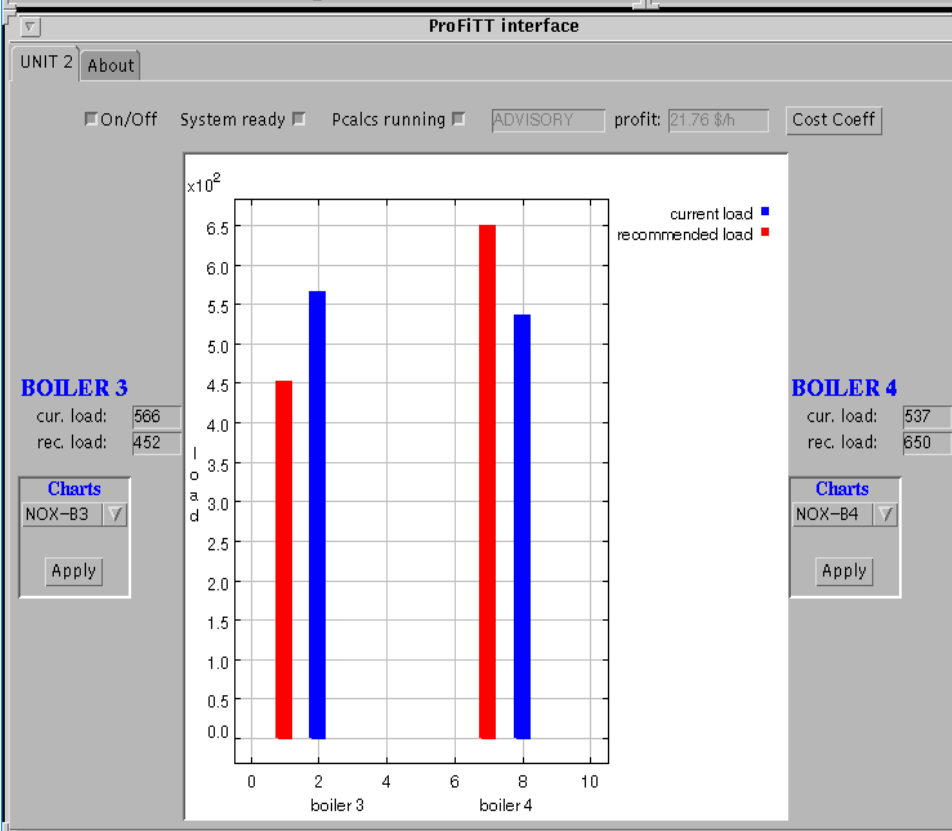
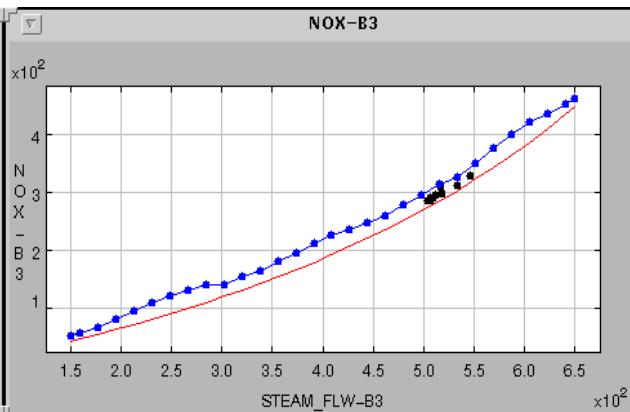
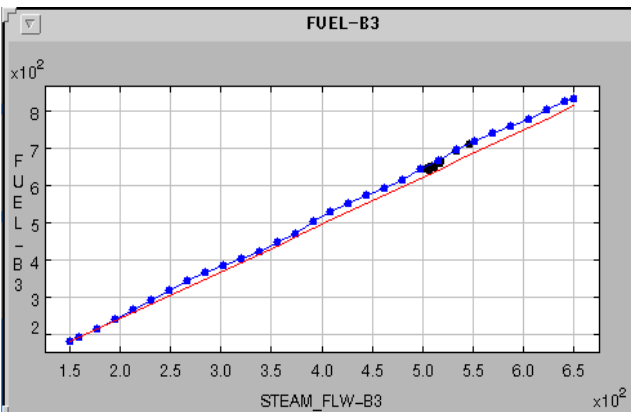
N EXCESS O2 S

10.0%

10.0%

Operator Command Received.

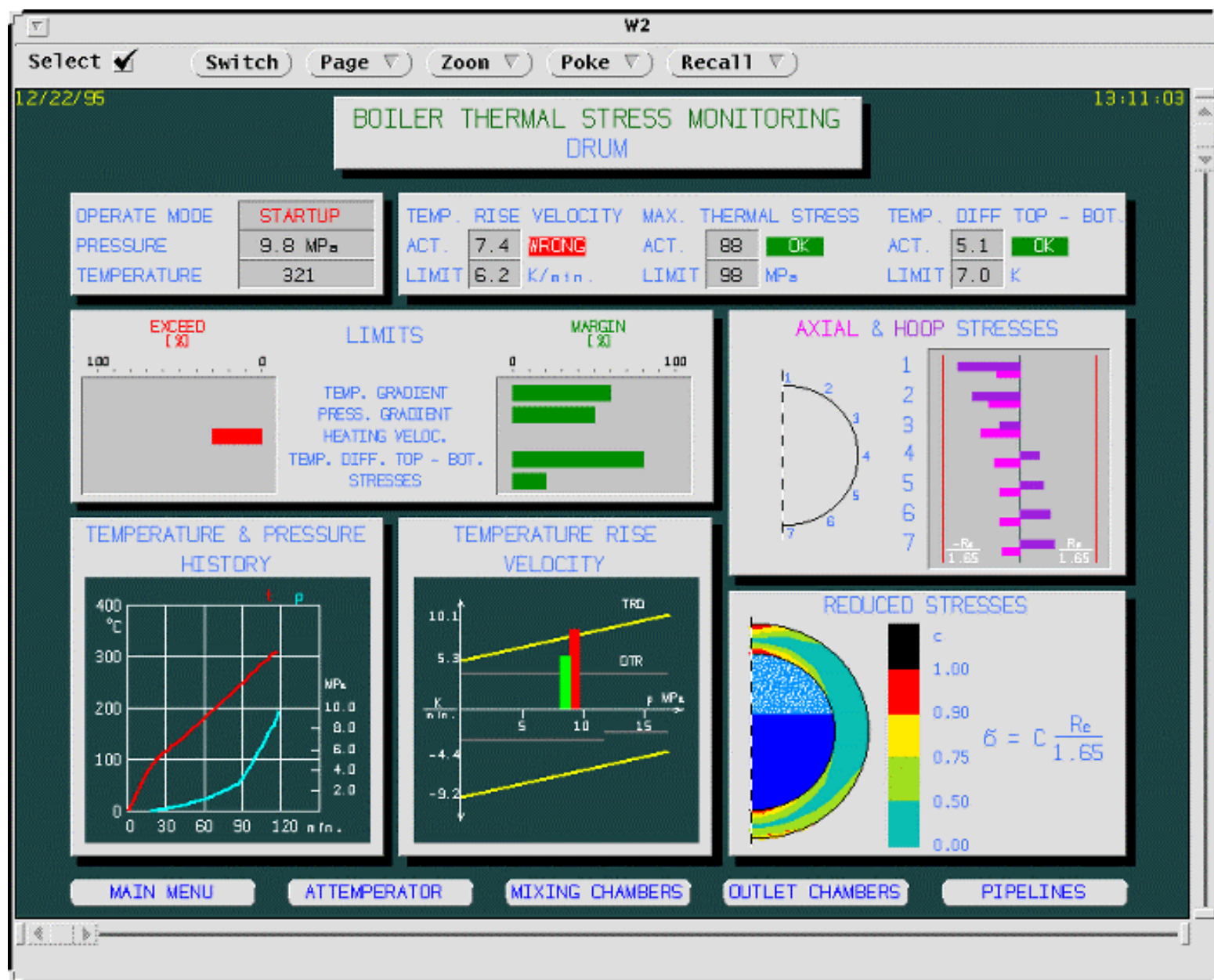
27-Nov-2000
15:10:40
drop240

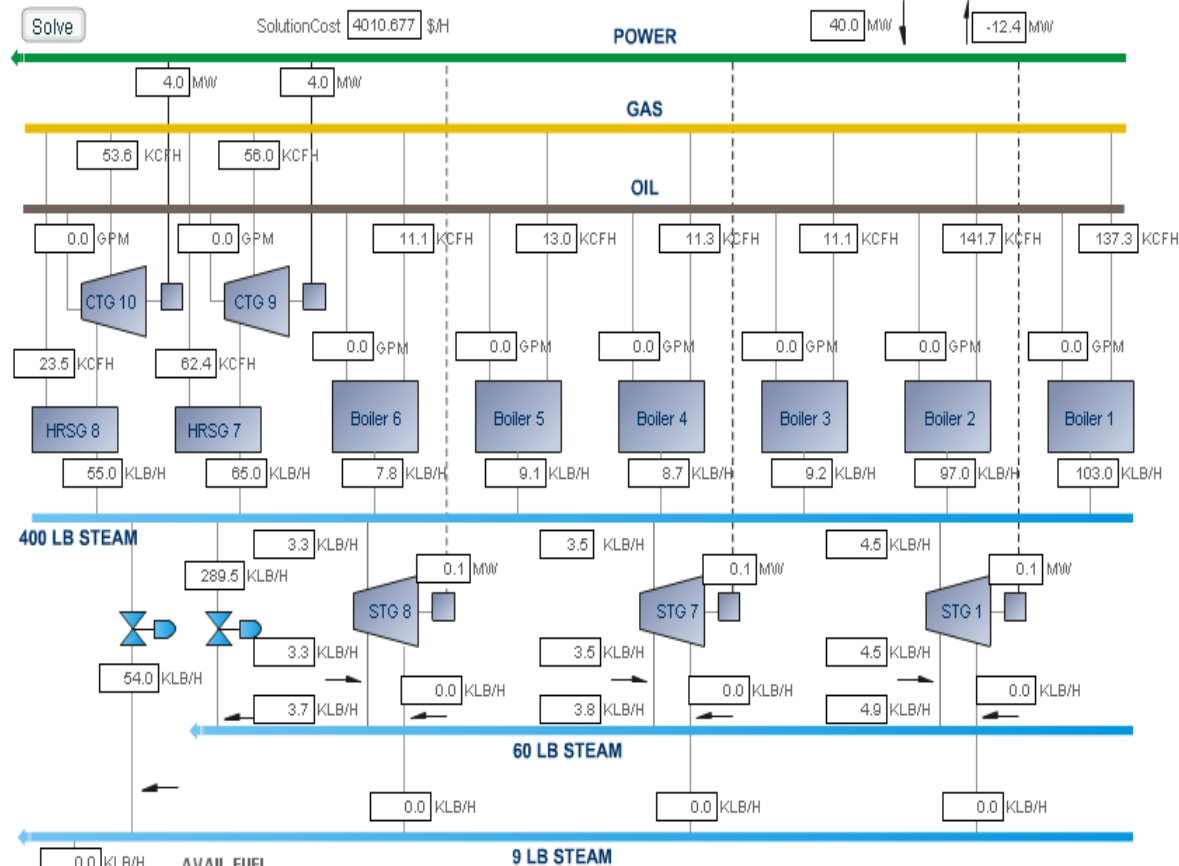
Oprogramowanie aplikacyjne

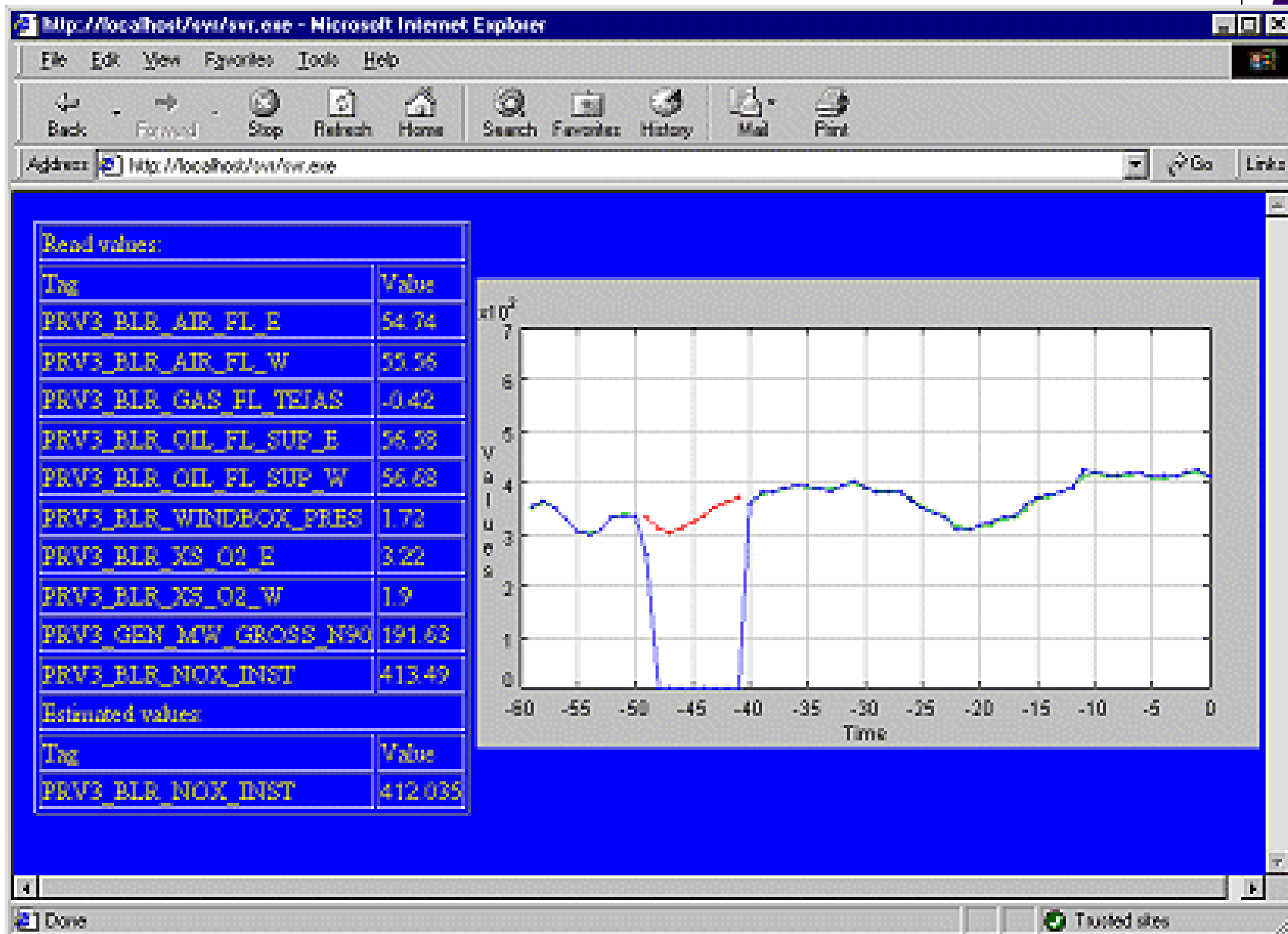
- **Monitorowanie naprężeń termicznych (Thermal Stress)**
  - Wielkości maksymalne podczas rozruchów i odstawień
  - Zmniejszenie żywotności elementów w czasie eksploatacji
- **Obliczenia bilansowe instalacji**
  - Pakiety symulacji pracy w warunkach statycznych (what if)
    - GE Enter
    - Emerson – Economic Optimizer
- **Systemy Diagnostyczne**
  - Diagnostyka pomiarów (detekcja wadliwych pomiarów (Walidacja) i generowanie wielkości zastępczych
  - Diagnostyka możliwych uszkodzeń urządzeń (AMODIS – ALSTOM)

- Constraints
- Dependent Variables
- Objective function
- Execute
- Online execute
- Results
- Results statistical data
- Irreducible infeasible set
- Engine settings
- Point mapping
- Plant configuration
- Print preview
- Graphics results
- Configuration**

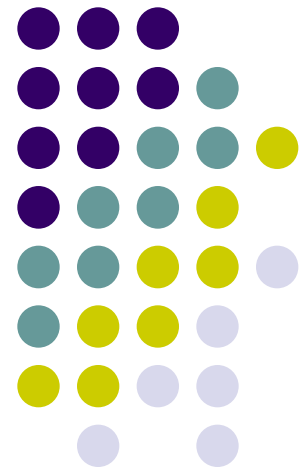
PLANT DEMANDS						COST		MISC		
Power						Gas	0.470 \$/CCFH	Gas Heat Value	1018.000	BTU/SCF
60 LB Steam						Oil	0.831 \$/GAL	Oil Heat Value	139000.000	BTU/GAL
9 LB Steam						Purch Pwr	39.000 \$/MWH	CTG9 Comp Init Temp	70.000	Deq F
						Pwr Sold	0.000 \$/MWH	CTG10 Comp Init Temp	70.000	Deq F

Warstwa biznesowa

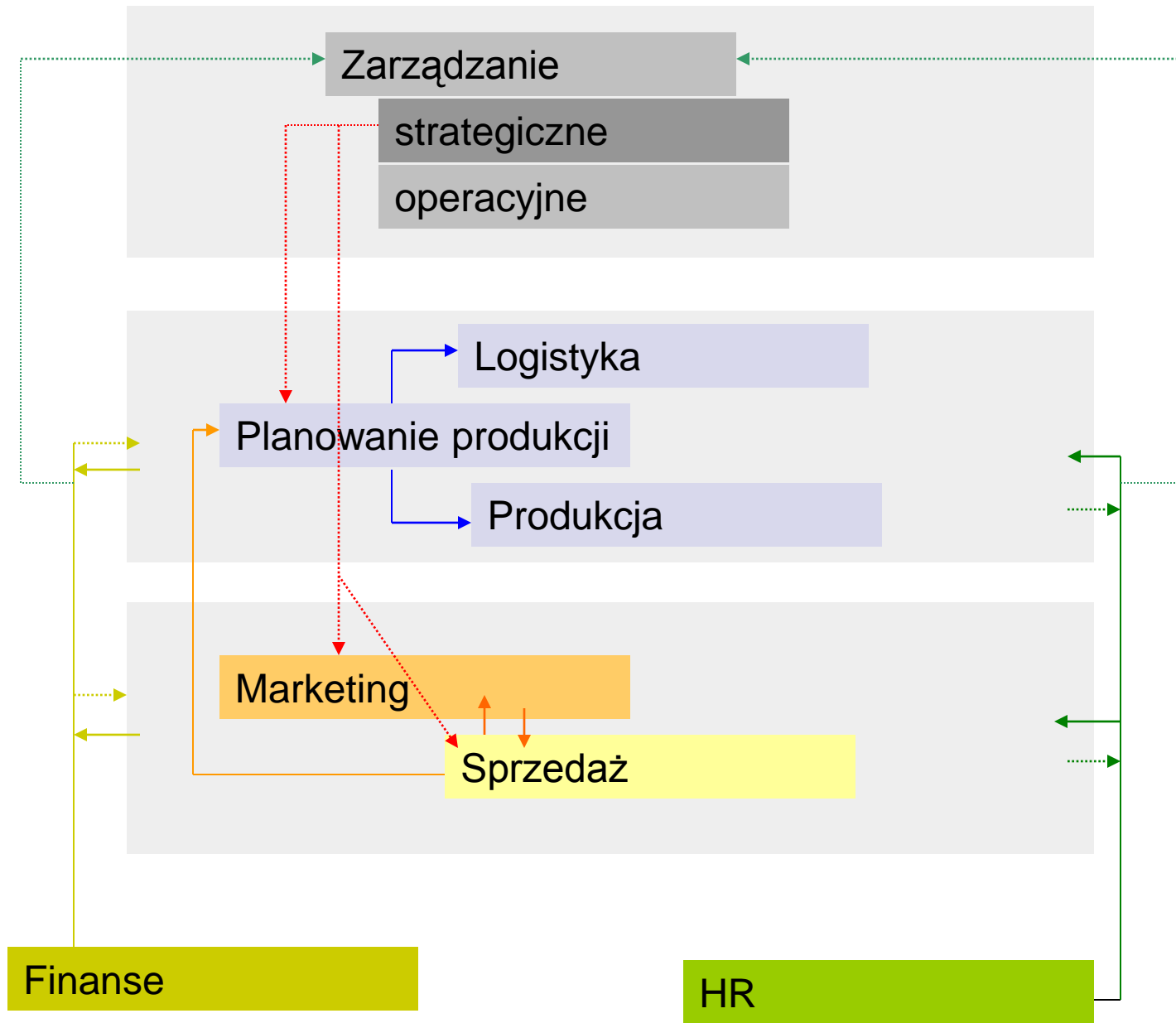

Warstwa biznesowa

- Oprogramowanie wspomagające pracę przedsiębiorstwa (różne nazwy , różne systemy)
- W zależności od typu przedsiębiorstwa mix systemów z naciskiem na różne elementy pracy

Zarządzanie

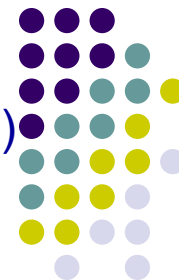
strategiczne

operacyjne

ERP (Enterprise Resource Planning)

(Planowanie Zasobów Przedsiębiorstwa)

- ERP II (technologie web i mobilne)

Logistyka

Planowanie produkcji

Produkcja

MRP II (Manufacturing Resource Planning)

- SCM (Supply Chain Management); SRM (Supplier Management System)
- CAD/CAM (Computer Aided Design/Manufacturing); FMS (Flexible Manufacturing Systems)
- PLM (Product Lifecycle Management)

Marketing

Sprzedaż

SOP (Sales Operation Planning)

CRM (Customer Relation Management)

„front office”

HR

Systemy Zarządzania Personalem

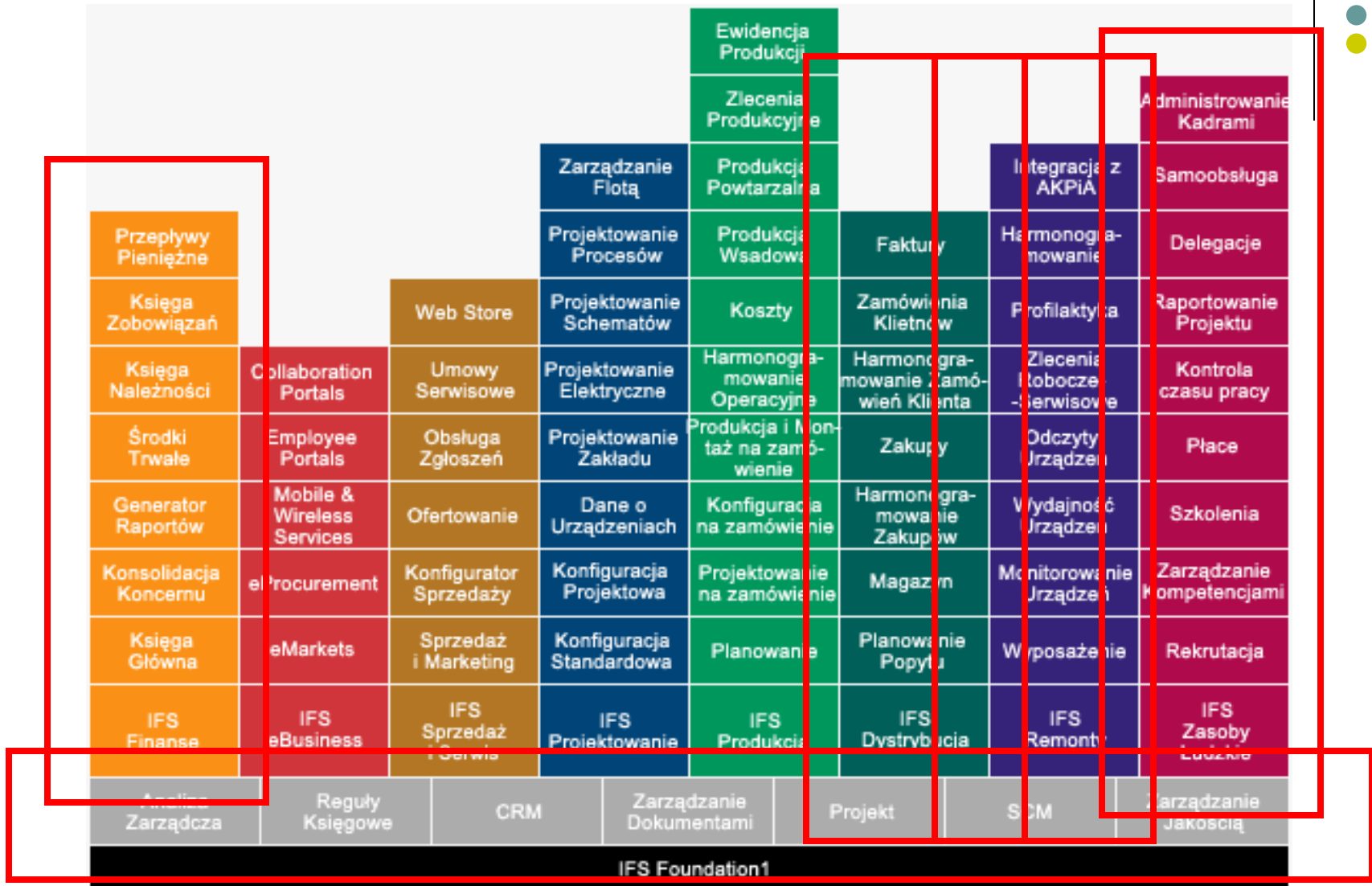
Finanse

Systemy Finansowo - księgowe

Typowy ERP

- ERP – Enterprise Resource Planning
  - Finansowo – Księgowe (Rachunkowość)
  - Personalne (HR)
  - Logistyka (Zaopatrzenie)
  - Sprzedaż
    - Marketing
    - Dystrybucja
- Bardzo różnie rozumiane przez różne firmy
  - Różny zakres
  - Różne oczekiwania
  - Duży stopień komplikacji wdrożenia

Typowy ERP producenci

- IFS (www.ifs.com.pl)
- SAP (R/3, MySAP) (www.sap.pl)

mySAP 2005

- mySAP Business Suite
  - mySAP ERP
    - mySAP Financials
    - mySAP Human Capital Management
  - mySAP Customer Relations Management
  - mySAP Supply Chain Management
  - mySAP Supply Relationship Management
  - mySAP Product Lifecycle Management

mySAP 2005

- mySAP Business Suite

- mySAP ERP

- Wartością dodaną **pierwszej generacji** rozwiązań ERP była integracja i przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym. **Druga generacja** pozwoliła ustandaryzować procesy, poprzez wykorzystanie środowiska klient-serwer.
    - Kolejna, oparta o **mySAP ERP** przynosi korzyści poprzez obniżenie kosztów eksploatacji, rozszerzenie możliwości pracy w środowisku heterogenicznym, oraz włączenie w procesy ERP każdego pracownika firmy

- **mySAP ERP Financials (mySAP Financials)**

- Rozliczenia finansowo-księgowe
    - *Alokacja kosztów na dowolny dział / produkt /osobę*

- **mySAP ERP Human Capital Management Management (mySAP HR)**

- Płace (payroll)
    - Urlopy i inne sprawy kadrowe
    - *Rekrutacja pracowników*
    - *Ocena pracowników*

mySAP 2005

- mySAP Busines Suite

- mySAP Customer Relations Management

- **mySAP CRM** dostarcza unikalny zestaw aplikacji, które wspierają firmę w efektywnych działaniach zorientowanych na jej klientów. Zasadniczym celem jest długofalowe utrzymanie kontaktów z klientami
- **Aplikacje operacyjnego CRM** wspierają transakcyjne, zorientowane na klienta działania w ramach sprzedaży, serwisu i marketingu. Pozwalają na bezproblemową integrację w czasie rzeczywistym działań front-office i back-office wraz z synchronizacją oddziaływania na klienta poprzez wszystkie kanały komunikacji.

- mySAP Supply Chain Managemnet

- Jak reagować na zmiany popytu bez utrzymywania nadmiernego zapasu?
- Jak współpracować z dostawcami, gdy nasze plany mogą zmieniać się szybko?
- Jak utrzymać dotychczasowy poziom obsługi klientów przy mniejszych zapasach, zaangażowanym kapitale i środkach trwałych?
- Jak sprawnie wprowadzać nowe produkty na rynek i odpowiadać na rosnący na nie popyt?

CRM - Microsoft Internet Explorer

Kartoteki Idź do Widok Kalendarz Administracja Pomoc Controlling Operacje

Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Wstecz Wyszukaj Ulubione Historia Łącz...

CRM

Kontrahenci

Dane dodatkowe
Kontakty
Adresy
Kategorie
Negocjacje
Historia kontaktów
Zadania
Dokumenty
Grupy
Struktura jednostek
Dane konkurencji
Partnerzy w negocjacji
Oferty
Cenniki
Upusty
Klasyfikacje
Rachunki bankowe
Płatnicy
Odbiorcy
Uwagi

Kontakty
Negocjacje
Grupy
Produkty i Usługi
Wydarzenia
Akcje marketingowe
Partie wysyłkowe
Zasoby
Telemarketing
Dokumenty

Kontrahent

Nazwa TETA S.A.
Skrót TETA S.A.
NIP 897-000-94-77 Status stały
Telefon (071) 3234000 Faks (071) 3234001
E-mail kontakt@teta.com.pl

Kontakt główny

Imię Jan
Nazwisko Kowalski
Stanowisko Dyrektor Handlowy
Telefon (071) 3230000
E-mail nowakt@teta.com.pl

Kontrahenci

Widoki Domyślny

Skrót	Nazwa	Typ	Miasto	E-Mail	Strona WWW
TETA S.A.	TETA S.A.	dostawca			
Geant	Multiplex	--			
Weluxol	Przedsiębiorstwo Prywatne Weluxol	--			
WroNix	WroNix	--			
RawiMe	Rawi-Meble	--			
Zertyxen	Zertyxen	--			
PSA	Pilmet SA	--			
Odra	PWC "Odra" S.A.	klient			
Leqmet	ZAKŁADY MECHANICZNE LEGMET	klient			
TETA CW	TETA S.A. CENTRUM WDOŻENIOWE	dostawca	WARSZAWA	kontakt@teta.com.pl	www.tet
elzab	ZAKŁADY URZĄDZEŃ KOMPUTEROWYCH	klient	Zabrze	marketing@elzab.pl	www.elz
Kapena	KAPENA S.A.	klient	Stupsk	info@kapena.com.pl	www.kap
LFM	LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	klient	Świebodzin	lfmsa@lfm.com.pl	--
UJ	UNIWESYTET JAGIELLOŃSKI	klient	Kraków	uj@uj.pl	--
volvo	VOLVO POLAND SP.Z O.O.	klient	Wrocław	vtc7.vtplai@marketing.pl	--
EWA	FABRYKA KOSMETYKÓW POLLENA EWA	klient	Łódź	evainfo@pollena.pl	--
Levi	LEVI STRAUSS POLAND SP.Z O.O.	klient	Płock	levi@levi.com	www.lev
Ospel	Z.S.E. "OSPTEL" S.A.	klient	Wierbka	office@ospel.com.pl	www.osp
EUROPOL-MEBLE	EUROPOL-MEBLE S.A.	klient	Chodzież	europol@pi.onet.pl	--
AUCHAN	AUCHAN POLSKA SP.Z O.O.	klient	Piaseczno	auchan@auchan.com.pl	www.auc
NOMI	NOMI S.A.	klient	Kielce	nomi@nomi.com.pl	nomi.com
INTERCELL	INTERCELL S.A.	klient	Ostrołęka	intercell@intercell.com.pl	www.inte
SPIN	SPIN ŁÓDŹ Sp.z o.o.	dealer	Łódź	s@spin.com.pl	--
CIECH	CIECH S.A.	klient	Warszawa	ciech@ciech.waw.pl	www.cie
RG7	Bank Górnolaski Żywnościowej S.A.	klient	Warszawa	hn7@hn7.nl	www.bn

Filtry

<Nowy filtr>
A
B
C
Moi kontrahenci
Kluczowi klienci

Definiuj Anuluj OK

Done Lokalny intranet

Kartoteki Idź do Widok Kalendarz Administracja Pomoc Controlling Operacje

1 z 6

CRM

- Kontrahenci
  - Dane dodatkowe
  - Kontakty
  - Adresy
  - Kategorie
  - Negocjacje
  - Historia kontaktów
  - Zadania
  - Dokumenty
    - Grupy
    - Struktura jednostek
    - Oferty
    - Dane konkurencji
    - Partnerzy w negocjacji
    - Uwagi
    - Klasyfikacje
    - Cenniki
    - Upusty
    - Raporty
    - Serwis
    - Skrypty rozmów
    - Analiza satysfakcji
    - Zestawienia
    - Wydarzenia
    - Płatnicy
- Kontakty
- Negocjacje
- Grupy
- Produkty i Usługi
- Wydarzenia
- Akcje marketingowe
- Partie wysyłkowe
- Zasoby
- Telemarketing
- Dokumenty

Kontrahent

Nazwa	TETA S.A.		
Skrót	TETA S.A.		
NIP	897-000-94-77	Status	stały
Telefon	(071) 3234000	Faks	(071) 3234001
E-mail	kontakt@teta.com.pl		

Kontakt główny

Imię	Jan
Nazwisko	Kowalski
Stanowisko	Dyrektor Handlowy
Telefon	(071) 3230000
E-mail	nowakt@teta.com.pl

Typy dokumentów:

- Ogólny
  - Dokumenty przychodzące
  - Dokumenty wychodzące
    - Oferty
    - Umowy
    - Faksy
    - Maile
  - Dokumenty obiegu wewnętrznego
  - Pozostałe

Dokumenty w katalogu "Faksy":

Nazwa dokumentu	Typ dokumentu	Edytujący	Data modyfikacji
Faks	Mail	--	2001-03-23

http://havana/TETA_CRM/dokumenty/Faks1.doc - Microsoft Internet Explorer

Plik Edycja Widok Wstaw Format Narzędzia Tabela Przejdź do Ulubione Pomoc

Wstecz

4 1 1 3 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 3 1 1 4 1 1 5 1 1 6 1 1 7 1 1 8 1 1 9 1 1 10 1 1 11 1 1 12 1 1 13 1 1 14 1 1 15 1 1 16 1 1

Faks

TETA S.A.

Do:	Jan Kowalski	Faks:	(071) 3234 001
Od:	Jan Nowak	Data:	2001-03-23
Dot.:	Opinia o ofercie	Stron:	1

☐ Filne ☐ Do recenzji ☐ Proszę o komentarz ☐ Proszę o odpowiedź ☐ Proszę przekazać dalej

Proszę o zaopiniowanie naszej oferty.

mySAP 2005

- mySAP Supply Relationship Management
- **mySAP SRM** obejmuje pełen cykl dostaw - począwszy od strategicznego ustalania źródła dostaw po operacyjne zaopatrzenie oraz włączenie do współpracy dostawców - zapewniając zalety wynikające z wykorzystania skonsolidowanej zawartości oraz danych podstawowych. Dzięki **mySAP SRM** możliwa jest współpraca z każdym z dostawców - obejmująca wszystkie nabywane towary i usługi. Zagwarantowana jest również stała optymalizacja wyboru dostawców, a także skrócenie czasu trwania cykli dostaw. Korzyści przynosi także koncentracja ustalania źródeł dostaw oraz strategii zaopatrzenia.

mySAP 2005

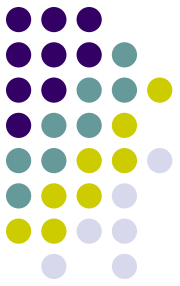
- **mySAP Product Lifecycle Management**
- **mySAP PLM** integruje wszystkich uczestników procesu rozwoju produktu: projektantów, dostawców, producentów i klientów. Projektowanie nie jest już linearnym łańcuchem wartości, lecz wielopłaszczyznową, kooperacyjną społecznością skoncentrowaną na realizacji wspólnego celu.
- Rozwiązanie to jest idealne dla każdej firmy wymagającej aktywnego zarządzania jakością w celu zwiększenia efektywności urządzeń i optymalizacji pracy całego zakładu. Jest ono również niezbędne w każdej branży, w której koszty związane z gospodarką remontową oraz niezawodność sprzętu bezpośrednio wpływają na rentowność. Nie dziwi więc fakt, że ponad 2800 doskonale prosperujących na całym świecie firm wybrało **mySAP PLM**

PLM

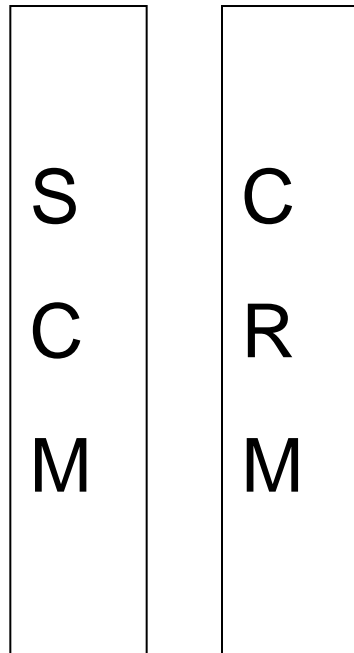

- Product Lifecycle Management
  - Zintegrowane projektowanie i nadzorowanie projektu
  - Nadzór nad produktem
  - Praca grupowa z wielodostępem
    - Katia (Dessaut / IBM)
    - PTC (ProEngineer – Windchill)

Podział wg metodologii IFS

- Finanse (FK)
- Sprzedaż i Serwis (FK, SRM)
- eBusiness
- Projektowanie (PLM)
- Produkcja (MRP)
- Dystrybucja (SRM)
- Remonty
- Zasoby Ludzkie (HR)

Zarządzanie

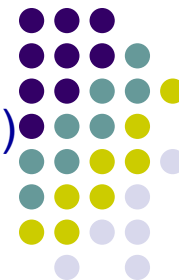
strategiczne

operacyjne

ERP (Enterprise Resource Planning)

(Planowanie Zasobów Przedsiębiorstwa)

- ERP II (technologie web i mobilne)

Logistyka

Planowanie produkcji

Produkcja

MRP II (Manufacturing Resource Planning)

- SCM (Supply Chain Management); SRM (Supplier Management System)
- CAD/CAM (Computer Aided Design/Manufacturing); FMS (Flexible Manufacturing Systems)

Marketing

Sprzedaż

SOP (Sales Operation Planning)

CRM (Customer Relation Management)

„front office”

eBusiness (platformy internetowe)

HR

Systemy Zarządzania Personalem

Finanse

Systemy Finansowo - księgowe

sprzedaż

Praca w systemie (KDM)

Rynek Energii

Sprzedaż energii

Obliczenia
sprawność
emisja

„czysty” DCS i proces energetyczny

remonty

System Remontowy

Obliczenia
czasu pracy
przekroczenia

zakupy

Zakupy paliwa

ERP w energetyce

- **Poza bazowymi modułami (Rachunkowość, HR) duża specyfika działania**
  - Specyficzna sprzedaż (rozliczenia specjalizowane z koniecznością tworzenia systemów handlowych)
  - Inny rodzaj klientów
  - Bardzo specyficzne rozliczenia (energia, jakość pracy (dotrzymanie warunków), płatności systemowe)
  - Specyficzni dostawcy (głównie paliwo – długi horyzont kontraktów)
- **Duża rola danych procesowych – integracja z DCS – Collaborative Control (Management) Systems**
  - Systemy remontowe
  - Handel energią
  - Handel emisjami
  - Zakupy paliwa

ERP w polskiej energetyce

- ERP w PL
  - IFS – PKE, Kozienice
    - Systemy FK
    - Systemy Remontowe (ale bez powiązania z DCS)
  - SAP – PAK, Rybnik
    - J.w.
    - Konieczność przygotowania „wsadu” danych sprzedażowych i kosztowych przetworzonych wstępnie z innych systemów